

SPOT

TRUST THE PROCESS

Kunstzinnige ontwikkeling in een turbulente adolescentie

Wat is de impact van SPOT op het welzijn van de deelnemende jongeren?

Verslag van een kwantitatieve en kwalitatieve verkenning
Beverley Rose & Rosa van Mourik

Introductie

(N)lets is wat het lijkt....

“Ja, die beestjes...dat vond ik heel erg leuk om erop te doen. Want ik vind dat die beestjes altijd symbool staan voor ons, de mensen die bij SPOT langskomen. Want, ja, in een

bepaalde zin zijn die dieren een soort van misfits. Ze zien er een beetje gekkig uit. En ze hebben misschien ook een beetje een slechte naam. Die ene die ziet er een beetje gemeen uit met die tandjes. Zo vind ik dat een beetje analoog voor wat voor mensen wij bij SPOT hebben, want wij zijn natuurlijk ook op een bepaalde manier misfits. In de zin van dat hier voornamelijk mensen zijn die op de ene of andere manier buiten de samenleving zijn komen te staan. Ik heb bijvoorbeeld jarenlang op mijn kamer gezeten. En ik ben niet de uitzondering waarschijnlijk. Maar wat we bij SPOT merken is dat als je die mensen wat meer aandacht geeft en je gaat echt luisteren, dat wij ook echt heel erg veel te bieden hebben. En dat zie je zo 1 2 3 aan de buitenkant niet, want het gaat slecht met ons en we voelen ons niet gehoord, maar als wij de aandacht krijgen en we krijgen de kans om onszelf te zijn, dan hebben we zoveel te bieden”.

Aldus deelnemer Rik over de diertjes, en daarmee over de SPOT jongeren, in dit verslag en op de SPOT poster (2023)

Het bovenstaande citaat en de onderliggende betekenis verdienen nadere aandacht:

Wie zijn ‘die mensen’ waaraan gerefereerd wordt?

Wat houdt SPOT in?

En hoe verhouden die twee zich tot elkaar?

Vanuit deze insteek belichten we in deze rapportage het project SPOT en ons onderzoek daarover. SPOT als idee voor een creatieve werkplaats is bedacht door ‘die mensen’, oftewel de jongeren zelf. Dankzij hun initiatief is het innovatieve project SPOT tot stand gekomen.

SPOT is opgezet in samenwerking met de volgende partners:

- Artiance, centrum voor de Kunsten Alkmaar
- GGZ Noord-Holland-Noord, geestelijke gezondheidszorg divisie Jeugd & Gezin
- De Hoofdzaak, zelfregie- en herstelorganisatie voor en door mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten in Noord-Holland

Het onderzoek naar SPOT is mede mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun vanuit het Urban Centre for Mental Health en is uitgevoerd door GGZ Noord-Holland-Noord, in samenwerking met het User Research Centre; onderzoeksnetwerk van, voor, over en met ervaringsdeskundigen. Op pagina 72 en 73 vind je een beschrijving van alle samenwerkende partners rondom SPOT.

Even voorstellen

Beverley Rose
onderzoeker

(BR) studeerde onder andere Sociale, Gezondheids- en Organisationspsychologie. Zij werkt mede namens het User Research Centre (URC) als projectleider, consultant en onderzoeker met ervaringskennis. Het URC is een partner van de 'Dutch International Mental Health Hub' en lid van IIMHL/Global Leadership Exchange.

Rosa van Mourik
onderzoeker

(RvM) is gepromoveerd binnen klinische neuropsychologie (ADHD) en werkzaam bij GGZ Noord-Holland-Noord als onderzoeker met ervaringskennis. Ze geeft hier supervisie over praktijkgericht onderzoek en adviseert/ondersteunt bij het op een goede manier gebruiken van vragenlijsten om herstel in beeld te brengen.

Maaïke Mathot
projectcoördinator SPOT

(MM) werkt zowel bij GGZ Noord-Holland-Noord als bij Artiance. Naast haar rol bij diverse preventieprojecten zoals het maken van Kunst, samen met jongeren die een psychische kwetsbaarheid ervaren, is zij betrokken bij Theatervoorstelling Over de Kop, een voorstelling over psychische gezondheid op het voortgezet onderwijs.

We geloven dat je goed onderzoek *samen* met de betrokkenen doet, waarbij deelnemers vanaf het begin tot het eind de gelegenheid krijgen om mee te denken en een actieve bijdrage te leveren. Dit maakt dat het onderzoek beter aansluit bij hun eigen vragen en ervaringen. Deze vorm van participatief onderzoek werkt motiverend voor deelname, is onze ervaring, en kan uiteindelijk resultaten opleveren die voor hen en de andere betrokkenen relevanter zijn dan als de onderzoekers alles alleen bedenken. Daarnaast draagt het perspectief vanuit de ervaringskennis van de onderzoekers bij aan het stellen van vragen die aansluiten bij de beleving van de jongeren.

Wat jongeren *vóór*, tijdens en na SPOT ervaren is niet altijd in woorden en cijfers te vangen. Wij vinden het daarom passend om in deze rapportage naast tekst, cijfers, rijtjes en grafieken onze inventarisatie en bevindingen kunstzinnig te presenteren. Met collages en foto's, oftewel aan de hand van veel kunstuitingen van de jongeren zelf.

Leeswijzer

De meeste mensen lezen bij een rapportage zoals deze alleen de samenvatting en het dankwoord. Veel tekst schrikt af. Als je in grote lijnen wil weten wat er uit het onderzoek is gekomen, dan is het prima en helemaal voldoende om de eindconclusie en samenvatting te lezen op de pagina's 56 en 60. De aanbevelingen op pagina 57 en 58 raden we ook aan. Daarin staat namelijk wat belangrijk is voor het vervolg van SPOT zelf en voor verder onderzoek.

Ben je geïnteresseerd in hoe we dit onderzoek samen met de deelnemers hebben opgezet? Lees dan vooral ook het gedeelte over de voorbereiding, de opzet en de methodologische verantwoording op pagina's 15 t/m 19. En als je precies wil weten wat onze resultaten zijn op basis van de vragenlijsten (kwantitatieve verkenning) en de interviews (kwalitatieve verkenning) dan zijn deze onderdelen zeker de moeite waard. We hebben er, anders dan bij een wetenschappelijk artikel, voor gekozen om onze reflecties en interpretaties direct achter de resultaten op te schrijven. Voor dit verslag vonden we het passend, omdat je als lezer op deze manier makkelijker meegenomen wordt in het begrijpen van alle bevindingen uit het onderzoek. De bijlagen zijn bedoeld voor aanvullende informatie en achtergrond.

We hebben geprobeerd om alles in deze rapportage in duidelijke taal op te schrijven. Als we toch bepaalde woorden gebruiken die niet bekend zijn in het dagelijks taalgebruik, dan leggen we de eerste keer dat we dit woord gebruiken uit wat we daarmee bedoelen. Voor de leesbaarheid is gekozen om in deze rapportage het woord 'jongeren' te gebruiken, hiermee worden ook jongvolwassenen bedoeld.

Alle illustraties, foto's, citaten en quotes zijn in overleg en met toestemming van de jongeren in deze verslaglegging verwerkt. Hierbij is zoveel mogelijk de eigen woordkeus van de jongeren aangehouden.

We hopen dat je met veel plezier en interesse het beeldmateriaal bekijkt en deze rapportage leest!

Beverley Rose & Rosa van Mourik
Oktober 2023

Inhoud

Introductie.....	3
Even voorstellen.....	4
Leeswijzer.....	5
SPOT als project.....	7
Waarom SPOT.....	7
Wat is SPOT.....	7
Wat is SPOT niet.....	9
Voor wie is SPOT.....	9
Doelstelling.....	10
Het onderzoek	12
Aanleiding.....	12
Doel.....	14
Vorbereiding en opzet.....	15
Methodologische verantwoording.....	17
Kwantitatieve verkenning – resultaten uit de vragenlijsten.....	20
1. Invloed SPOT op welbevinden rest van de week.....	22
2. Samenhang SPOT ervaringen en welzijn.....	23
3. Verschil in welzijn?.....	27
4. Veranderingen in welzijn en ervaringen?.....	28
Kwalitatieve verkenning – resultaten uit de interviews.....	30
Toeleiding tot SPOT.....	30
Aanleiding, verwachtingen, 1 ^e indruk.....	31
Vervolgstappen.....	34
Wat biedt SPOT.....	37
Wat motiveert (of niet).....	42
Wat inspireert, daagt uit, activeert (of niet).....	43
De Impact van SPOT , effecten en reacties uit omgeving.....	45
Duiding interviews.....	52
Conclusie door de jongeren.....	53
Eindconclusie	56
Aanbevelingen van de deelnemers.....	57
Aanbevelingen van de onderzoekers.....	58
Samenvatting.....	60
Dankwoord.....	64
Bijlagen.....	65
Bronverwijzingen.....	65
Gebruikte vragenlijsten.....	67
Topiclijst met items.....	70
SPOT onderzoek gedeeld.....	71
De partners bij SPOT als project.....	72
De partners bij SPOT als onderzoek.....	73

SPOT als project¹

Het plan voor SPOT is ontstaan uit een groepje jongeren, genaamd Young & Skilled. Jongeren die vrij spontaan bij Artiance Centrum voor de Kunsten binnen kwamen lopen. Young & Skilled werd begeleid door onder andere Maaïke Mathot (verder in de tekst aangeduid als M), theatermaker bij Artiance en tevens werkzaam bij GGZ Noord-Holland-Noord, divisie Jeugd & Gezin. De Hoofdzaak sloot in samenwerking met de GGZ aan. De Hoofdzaak leidt onder meer jongeren op richting ervaringsdeskundigheid. Al netwerkend en met een luisterend oor werd een pad geplaveid voor verdere samenwerking.

Artiance vindt het belangrijk elke vraag, elk idee, serieus te nemen. 'Elk groots project start met een idee, zo is ook het SPOT project ontstaan. Een paar jongeren klopte aan bij Artiance, ze misten iets in Alkmaar...'

"Iets met Kunst of toneelspelen of muziek, maar ik wil misschien niet elke week en ik vind het eigenlijk doodeng"

"Waarom is er wel altijd aanbod voor mensen met een verstandelijke beperking, maar niets voor ons?"

Dit was het zaadje voor SPOT, een gesprekje met enkele jongeren met een psychische kwetsbaarheid. Het project, als laagdrempelige kunstwerkplaats voor deze jongeren, is gestart met een pilot in december 2020. Bij aanvang konden jongeren gedurende twee dagdelen per week op de locatie bij Artiance te Alkmaar terecht, waar kunstvakdocenten hen coachten in hun creatieve proces.

Waarom SPOT?¹

Vóór de start van SPOT kan worden gesteld dat de Gemeente en regio Alkmaar een laagdrempelige plek voor jongeren met een psychische kwetsbaarheid of mentale problemen mistte. Een creatieve plek om deze jongeren te ondersteunen bij hun herstel.

Jongeren hebben behoefte aan een aanvulling op de reguliere zorg. Ze zijn zoekend naar iets, zonder per se te *moeten* praten. Gewoon een plek waar te ontdekken valt wat je *wel* kunt als veel op dat moment niet lukt.

Herstelgericht

Bij herstel gaat het om het (her)winnen van een betekenisvolle en zinvolle levensinvulling, ondanks de beperkingen ten gevolge van een psychische kwetsbaarheid.³ Herstellen kan onder andere door: de deur uit te komen en (ervarend) bezig te zijn, weer in verbinding en contact te zijn met anderen, de eigen kwaliteiten en talenten te ontdekken, kennis en/of vaardigheden ontdekken en uitbouwen, deelnemen aan maatschappelijk leven, een ritme en dagstructuur krijgen, inzicht krijgen in het ontstaan van kwetsbaarheid, betekenisgeving en acceptatie.

Wat is SPOT?⁴

SPOT is een creatieve werkplaats voor jongeren en jongvolwassenen. Als het even niet lekker loopt in het leven kan SPOT helpen bij het ontdekken van creatieve talenten. Het kan ook herstellend werken om tijdens en na een moeilijke periode weer structuur op te bouwen.

Het idee voor SPOT kwam vanuit een paar jongeren zelf. Zij wilden graag werken met verschillende vormen van Kunst, niet alleen praten maar vooral veel doen. Het moest daarbij gaan om talentontwikkeling, op een veilige plek met elkaar. Zij stonden aan het begin van de opzet en groei van SPOT en hebben meegedacht over wat er nodig is om de werkplaats vorm te geven, passend bij hun behoefte.

8

Zoals de jongeren het zelf verwoordden:

“Geen therapie, geen buurthuisidee, niet alleen maar chillen. We willen met Kunst bezig zijn en dezelfde blijheid ervaren als vroeger toen we als kind toneelstukjes bedachten of mooie dingen maakten.”

De Kunst is hierbij het doel, de leidraad. ‘Met Kunst begeef je je in een gebied waarin er geen goed en fout bestaat, waarin er geen grenzen zijn, waarin ideeën de bron zijn voor alles wat gemaakt wordt.’ De slogan van de jongeren luidt daarom: *“Trust the Process”*.

SPOT als naam is door de jongeren bedacht en staat voor:

- ⇒ Duidelijke plek, waar je de aandacht kan krijgen
- ⇒ Je kunt in de SPOT staan of er voor kiezen er nét buiten te blijven
- ⇒ Je vindt hierdoor je SPOT in de maatschappij weer terug
- ⇒ Of een veilige plek om emoties te uiten door Kunst en cultuur
- ⇒ Je geeft jezelf en je persoonlijke ontwikkeling voorrang
- ⇒ SPOT kan staan voor de dingen die je hebben getekend
- ⇒ Alle deelnemers hebben eigen vlekjes, ervaringen en kwetsbaarheden die je vormen en die je tijdens SPOT kan omarmen, uitdagen en motiveren

(citaat jongeren)

Kortom, SPOT kenmerkt zich als een plek waar jongeren geïnspireerd worden door jonge kunstvakdocenten. Een plek om vrijwillig naar toe te gaan, een plek die een dagstructuur en vrije tijd invulling biedt met een aanbod dat gericht is op artistieke ontwikkeling.

Wat is SPOT niet?¹

SPOT is geen zorginstelling; diagnoses worden hier niet gesteld en er wordt geen behandeling gegeven. SPOT is ook geen buurthuis/activiteitscentrum waar je alleen voor de gezelligheid binnen loopt. *'We bieden meer, we richten ons specifiek op jongeren met psychische kwetsbaarheid. Iedereen is welkom, maar we maken actief promotie bij hulpinstanties die werken met deze doelgroep. Hier wordt het aanbod van activiteiten op afgestemd. Doordat we beschikken over kunstprofessionals in alle kunstdisciplines kunnen we telkens naar behoefte handelen. Dit verlaagt de drempel tot deelname'.*

9

Voor wie is SPOT?

Op basis van het idee van jongeren heeft Artiance, Centrum voor de Kunsten, in samenwerking met GGZ Noord-Holland-Noord, divisie Jeugd & Gezin en de Hoofdzaak SPOT doorontwikkeld. Jongeren (grotendeels in de leeftijd tussen de 12 en 25 jaar) kunnen in de creatieve werkplaats onder leiding van professionele kunstvakdocenten en mogelijk ervaringsdeskundigen hun creatieve talenten ontdekken en uitbouwen met behulp van Kunst. Zo kunnen ze ontdekken wat ze leuk vinden. Onder het motto 'Doe wat bij je past en wat jij graag zou willen!' gaan de jongeren creatief aan de slag met bijvoorbeeld spoken word, fotografie, schrijven, tekenen, schilderen, bouwen, theater, en muziek.

De doelgroep van SPOT betreft jongeren die op school uitvallen of dreigen uit te vallen vanwege psychische kwetsbaarheden of uitdagingen. Zij hebben vaak geen plek om naar toe te gaan die veilig voelt. Een plek bijvoorbeeld om hulpverlening te voorkomen, om te zijn tijdens het wachten op zorg, of om zich naast hulp(verlening) te kunnen richten op de Kunsten. SPOT streeft naar een inclusieve aanpak. Alle jongeren met een psychische kwetsbaarheid of neiging hiertoe, met of zonder zorgindicatie, zijn welkom. SPOT wil zo normaliserend mogelijk zijn.

Voor veel van deze jongeren is het een drempel om hulp te vragen. Er kan schaamte meespelen en/of ze weten de juiste instanties niet te vinden of krijgen te maken met lange wachtlijsten. Verder is het vaak moeilijk om zorg te krijgen wanneer klachten schommelen, er (nog) geen duidelijke diagnose kan worden gesteld of de diagnose hen niet verder helpt.

Het gevolg van bovengenoemde kan zijn dat jongeren thuis komen te zitten, het huis niet (meer) uitgaan, sociale contacten afnemen en de mentale gezondheid achteruit gaat.

De doelgroep waar SPOT zich op richt is driedelig:

1. Jongeren die opgenomen zijn bij een acute opname of open klinische afdeling;
2. Jongeren die langdurig verblijven of ambulante behandeling krijgen binnen de GGZ en waarbij een baantje of het volgen van een opleiding niet (geheel) lukt;
3. Jongeren met een (dreigende) psychische kwetsbaarheid uit Alkmaar en omgeving

SPOT begon met een aanbod op de vrijdagavond voor jongeren die hun school (tijdelijk of deels) geen doorgang konden geven. Daarnaast is SPOT op de maandagochtend open voor bijvoorbeeld jongeren die tijdelijk de vaste structuur van werk/opleiding op maandag missen. Op het moment van het schrijven van deze onderzoeksrapportage (juli 2023) is de openstelling uitgebreid naar vier keer per week (twee avonden en twee ochtenden). Daarnaast is SPOT zoveel mogelijk open in vakanties vanwege het wegvallen van de dagstructuur tijdens vakanties. Gemiddeld in een week komen er rond de 50 jongeren structureel of incidenteel. Vanaf het begin van SPOT tot nu toe komt dit neer op 250 unieke deelnemers. Deze jongeren kiezen voor, en werken, aan een eigen creatieve invulling. Daarnaast worden er kunstzinnige bijdragen geleverd aan verschillende cultureel-maatschappelijke activiteiten in Alkmaar, bijvoorbeeld het Alkmaars ontzet, theater na de dam⁵ en vele andere projecten.

Doelstelling²

Bij SPOT worden jongeren gezien en in het licht gezet, op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid. Mede door te leren van elkaar ligt de focus op het (her)pakken van eigen regie, autonomie en kracht. SPOT beoogt jongeren met een psychische kwetsbaarheid te prikkelen hun kunstzinnige talenten te verkennen.

Wat niet²

SPOT is anders dan creatieve therapie. Het verschil zit hem in het doel: bij creatieve therapie is het doel om via de Kunsten bij gevoelens te komen, waarbij het praten wordt ingeruild voor *doen* en *ervaren*. Hierdoor kom je door creatief bezig te zijn tot nieuwe inzichten die je in je dagelijkse leven kunt toepassen. Dit kunnen emotionele-, cognitieve-, sociale vaardigheden zijn of vaardigheden op lichamelijk gebied. Creatieve therapie is een behandelvorm. SPOT is *geen* behandeling.

Wat wel

Bij SPOT zijn de Kunsten zelf het doel in plaats van een 'middel om beter te worden'. Het is een plek waar "*de gekte in hun hoofd*" zoals de deelnemers het zelf noemen, juist een bron van inspiratie kan zijn. Door de kunstzinnige ontwikkeling van de jongeren centraal te stellen en door professionals/kunstvakdocenten hen les te laten geven worden jongeren serieus genomen in hun kunstzinnige ontwikkeling. Dit kan zorgen voor een versterking van hun eigenwaarde.

De nieuwsgierigheid om te ontdekken waar hun mogelijkheden liggen staat voorop. Het gaat daarbij om een eigen stijl binnen de Kunsten te ontwikkelen. Oftewel, zonder verwachtingen te doen waar je goed in bent, vanuit de visie dat dit kracht geeft en de bouwstenen zijn voor de toekomst om met durf (weer) een stap in de maatschappij te zetten.

Kortom, SPOT is een plek waar jongeren juist een keer *bewust niet* geconfronteerd worden met hun problemen.

Monitoring en evaluatie

In het projectplan van SPOT uit 2020 is de wijze van monitoring en evaluatie beschreven. Evaluatie is nodig voor om inzicht te krijgen in de kwaliteit en realisatie van project, maar ook voor de subsidieverantwoording en het toekomstperspectief van SPOT. De betrokken vakdocenten houden de deelnemersgegevens bij, zoals de opkomst, via welke weg de jongeren aansluiten (de zogenoemde geografische gegevens) en leeftijd van de jongeren. Ook mondelinge feedback wordt geïnventariseerd onder, en gedeeld met, de samenwerkingspartners, deelnemers en medewerkers.

In 2022 hebben we de deelnemende jongeren gevraagd naar hun ervaring met en bij SPOT, in relatie tot de hierboven beschreven projectdoelstelling. Dit onderzoek verkent de impact van SPOT op hun welzijn. De specifieke aanleiding hiertoe, de methode en de resultaten zijn in deze rapportage opgenomen.

Onderzoek naar SPOT

Aanleiding

De adolescentie is een turbulente levensfase. Het is een periode waarin veel veranderingen plaats vinden in korte tijd op lichamelijk, cognitief, sociaal en emotioneel gebied. Het is ook de fase van ontdekken, zowel van de eigen identiteit als van de wereld om de adolescent heen. De keerzijde van de adolescentie is de verhoogde kwetsbaarheid voor het ontstaan van psychische problemen. Uit recent onderzoek van het RIVM blijkt dat ruim 1 op de 3 jongeren mentale klachten ervaart.⁶ Het percentage jongeren met mentale klachten is tijdens de COVID-19 pandemie gestegen, en een jaar later (maart 2023) nog niet gedaald. Veel jongeren in het RIVM-onderzoek benoemen prestatiedruk als reden dat ze niet lekker in hun vel zitten.

12

Een omgeving met veel druk en stress kan bijdragen aan een ongezonde psychische ontwikkeling bij jongeren, omdat er in zo'n omgeving weinig ruimte is voor het ontdekken van de eigen identiteit en van wat iemand zelf belangrijk vindt in het leven. Andersom zou een omgeving waarin zelfontplooiing voorop staat en ruimte wordt geboden om eigen talenten te ontdekken en dingen uit te proberen mogelijk juist kunnen bijdragen aan een gezonde psychische ontwikkeling. Het project SPOT heeft precies dit als doel: om jongeren met een psychische kwetsbaarheid te prikkelen om hun eigen kunstzinnige talenten te ontdekken binnen een gezonde omgeving. De laagdrempelige inlooffunctie op verschillende dagdelen, de mogelijkheid tot contact met andere jongeren met soortgelijke ervaringen en het activiteiten aanbod van SPOT kunnen in dit kader bijdragen aan herstel, preventie en het verminderen van stigma. Maar, in hoeverre ervaren de deelnemende jongeren dat ook zo? En wat weten we vanuit eerder onderzoek over de effecten van samen Kunst maken op herstel, preventie en stigma dat relevant is voor SPOT?

Het meeste onderzoek naar de effecten van Kunst maken op herstel is gedaan bij (beeldende) creatieve therapie. Hoewel het doel van creatieve therapie verschilt van het doel van SPOT (zie pagina 10) is er zowel bij SPOT als binnen creatieve therapie de gelegenheid om jezelf op een creatieve manier te uiten. Van verschillende vormen van creatieve therapie (bijvoorbeeld muziek, of beeldend) is aangetoond dat deze een positief effect kunnen hebben op de stemming bij volwassenen⁷ en jongeren⁸ met een depressie. Ook zijn er vanuit de onderzoeksliteratuur aanwijzingen dat creatieve expressie in brede zin een positief effect heeft op de gezondheid en het welzijn.⁹ Op het moment dat je iets creatiefs doet, zoals dansen of muziek maken, kun je bij het uitvoeren van deze activiteiten een toestand ervaren die in de psychologie "flow" genoemd wordt. Flow wordt beschreven als het volledig en geconcentreerd opgaan in een activiteit waarbij acties moeiteloos en vloeiend in elkaar overgaan zonder dat je daar bewust over hoeft na te denken. Onderzoek naar activiteiten en emoties laat zien dat jongeren zich met name gelukkig en trots voelen bij activiteiten waarin ze relatieve vrijheid ervaren, met leeftijdgenoten zijn, en de mogelijkheid hebben dingen te doen die "flow" uit kunnen lokken.¹¹ Ook blijkt het eenmalig maken van beeldende kunst al direct een ontspannend effect te hebben bij studenten vlak voor hun examens.¹² Het

positieve effect van creatieve activiteiten op stemming is niet beperkt tot dezelfde dag, maar ook aantoonbaar op de dag erna.¹³ Het wekelijks deelnemen aan kunstzinnige activiteiten op school blijkt zelfs te kunnen bijdragen aan het tegengaan van emotionele en gedragsproblemen bij jongeren^{14, 15}, wat een aanwijzing is voor een mogelijk preventief effect.

Op basis van de resultaten uit deze verschillende onderzoeken verwachten we dat ook jongeren met een psychische kwetsbaarheid baat hebben bij het deelnemen aan de kunstzinnige activiteiten zoals deze bij SPOT aangeboden worden. De SPOT doelgroep bestaat uit jongeren die kwetsbaar zijn voor psychische ontwrichting, jongeren voor wie het dagelijkse leven geen vanzelfsprekendheid is. Aangenomen wordt dat de jongeren die deelnemen aan het SPOT project zich door het bezig zijn met de Kunsten sterker gaan voelen, meer zelfvertrouwen krijgen, plezier ervaren en trots op zichzelf kunnen zijn. GGZ Noord-Holland-Noord pakt in samenwerking met Centre of Urban Mental Health en het User Research Centre het onderzoek op om de impact van SPOT op het welbevinden van de betrokken jongeren te meten.

Doel van het onderzoek

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, weten we dat creatieve expressie een positief effect kan hebben op gezondheid en welzijn. Bij SPOT wordt door de vakdocenten en deelnemers zelf opgemerkt dat de jongeren met psychische kwetsbaarheden en/of uitdagingen daar veel plezier ervaren bij het maken van Kunst of theater. Daarnaast vertellen de betrokken vakdocenten ook dat de jongeren zich sterker gaan voelen en meer zelfvertrouwen laten zien. Als we dit al weten, is het dan nog wel nodig om onderzoek te doen naar SPOT? En hoe pak je zo'n onderzoek aan?

In een onderzoek verzamel je systematisch gegevens. Daardoor heeft een onderzoek meer bewijskracht dan een verzameling anekdotische ervaringen. Naast het belang van het meten van de effecten van de SPOT activiteiten op de psychische gezondheid en het welzijn van de jongeren bij de SPOT doelgroep is het interessant om een en ander nader te concretiseren. Welke informatie wordt door de jongeren zelf aangedragen over de mogelijke effecten; de betekenis(geving) van SPOT? Welke mechanismen liggen hier aan ten grondslag? En tot welke aanbevelingen leiden deze antwoorden?

Met dit onderzoek nemen we het aanbod van SPOT in relatie tot de doelgroep onder de loep, de werking van SPOT als project en de eventuele wensen en verwachtingen voor de toekomst. Dit onderzoek heeft daarom 3 doelen:

1. Weten wat SPOT **betekent** voor jongeren
2. Weten of er een **effect** is van SPOT op hoe jongeren zich voelen
3. Inzicht krijgen **of, waarom en hoe** SPOT voor jongeren werkt

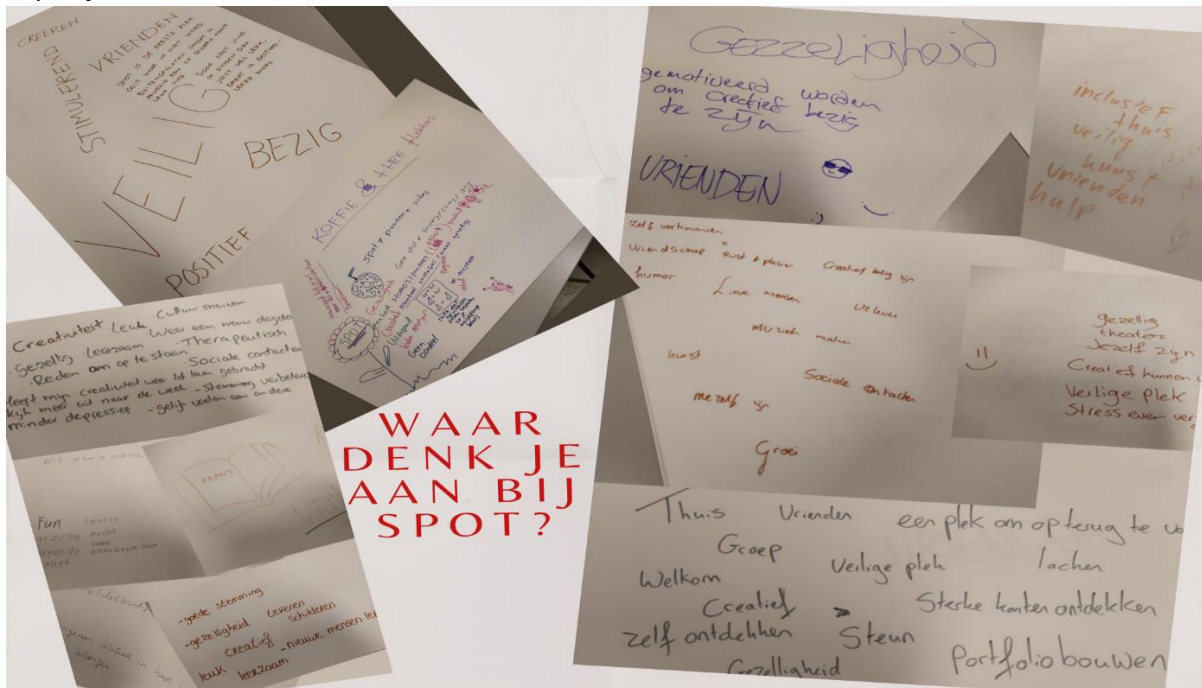
Vorbereiding en opzet van het onderzoek

De voorbereiding van de onderzoekers begon met het meekijken en het zelf actief meedoen met de SPOT activiteiten. We spraken ter plekke met de deelnemers van SPOT over het onderzoek, inclusief de uitleg over het waarom en hoe we het onderzoek aan wilden pakken. We vroegen hen op welke manier zij, indien gewenst, betrokken zouden worden. De onderzoeksdoelstelling en aanpak zijn tevens via de (WhatsApp) groepsapp gecommuniceerd. De app kon ook gebruikt worden voor vragen en/of opmerkingen. Een tweede stap was om in kleine groepjes te brainstormen over 2 vragen:

1. Wat is het eerste dat bij je opkomt als je nu aan SPOT denkt?
2. Wat betekent SPOT voor jou?

15

De deelnemende jongeren hebben op grote flip-over vellen hun antwoorden opgeschreven en/of geïllustreerd, zie de onderstaande weergave. Deze brainstorm vormde de input voor de topiclijst over SPOT in het onderzoek en de basis voor het interview raamwerk.

We wilden weten in hoeverre er een effect is van SPOT op hoe jongeren zich voelen. Als we een betrouwbaar beeld willen krijgen van hoe het met jongeren gaat, dan zijn gestandaardiseerde vragenlijsten die psychische gezondheid of mentaal welzijn meten daarvoor een goed middel. Om de best passende vragenlijst te kiezen zijn eerst enkele gestandaardiseerde vragenlijsten voorgelegd aan groepjes deelnemers. Zij beoordeelden of de vragen voor hen duidelijk waren, makkelijk in te vullen en of ze de vragen relevant vonden en passend voor het onderzoek. Op basis van hun feedback hebben we besloten te kiezen voor de *Brief INSPIRE*¹⁶ en deze te laten invullen over de afgelopen week. Daarnaast hebben we besloten om de *subschaal Gevoelens en zelfbeeld* van de *Kidscreen* 27¹⁷ te gebruiken.

Hieraan zijn de vragen uit de *Kidscreen 10*¹⁷ die relevant werden gevonden toegevoegd. Ook zijn er op basis van het brainstormen en praten over het onderzoek samen met de jongeren 15 stellingen bedacht over SPOT. De combinatie van vragenlijsten is opnieuw voorgelegd aan enkele jongeren die hier verder over wilden meedenken en werd passend bevonden.

Welke vragenlijsten hebben we in dit onderzoek gebruikt?

1. Eenmalige vragenlijst

Enkele vragen om een beeld te krijgen wie de deelnemers zijn en informatie te verkrijgen over hun deelname aan SPOT.

2. *Brief INSPIRE*

5 vragen die gaan over verbinding, hoop, identiteit, betekenis in het leven en grip op het eigen leven.

3. *Kidscreen 27: Gevoelens en zelfbeeld + aanvullende vragen*

7 vragen over gevoelens en zelfbeeld, 2 vragen over gezondheid, 1 vraag over hoe het sociaal gaat en 2 vragen over hoe het in andere situaties gaat.

4. *Stellingen over SPOT*

15 stellingen over de ervaringen bij SPOT, gebaseerd op het samen brainstormen. Deze stellingen gaan over ervaringen op sociaal en creatief gebied en over de impact van SPOT op het leven van de deelnemers.

Alle vragenlijsten zijn terug te vinden in de bijlage op pagina 67-69

Methodologische verantwoording

In dit onderzoek maken we gebruik van een *mixed-methods design*, waarbij verschillende methoden worden gecombineerd. In deze studie bestaat het design uit een kwantitatief onderzoek, met behulp van vragenlijsten waarbij ervaringen worden omgezet in cijfers (gekwantificeerd) en kwalitatief onderzoek, door middel van semigestructureerde individuele diepte-interviews.

Het kwantitatieve deel geeft met name informatie over psychische gezondheid en welzijn en of dit verandert als jongeren langer deelnemen aan de Kunstzinnige activiteiten bij SPOT. Het kwalitatieve deel geeft hierbij de noodzakelijke verdieping: een bredere context en een concreter beeld van hoe dit er dan precies uit ziet bij de jongeren. Daarnaast geeft het kwalitatieve deel inzicht in welke mechanismen ten grondslag kunnen liggen aan de door de jongeren ervaren effecten van SPOT.

Voor het kwantitatieve deel volgden we de jongeren die SPOT bezochten voor 4 maanden. Dit was in de periode tussen maart en juni 2022. Jongeren die mee wilden doen met het onderzoek kregen hier vooraf informatie over en tekende een toestemmingsformulier (*Informed Consent*). We hebben in die periode met tussenpozen van 4 weken op 4 momenten aan de deelnemers gevraagd om de vragenlijsten in te vullen. Het invullen van de vragenlijsten vond meestal op locatie bij SPOT plaats, voorafgaand aan de artistieke activiteiten. De vragenlijsten konden zo nodig ook thuis, voor of na SPOT, ingevuld worden. Dit gebeurde via een anonieme link die per app werd verstuurd naar de mobiele telefoons, wat in het algemeen als toegankelijk, eenvoudig en snel werd ervaren.

Omdat SPOT laagdrempelig is en jongeren ieder moment konden starten, stoppen of SPOT een tijdje konden overslaan, verschilde de samenstelling van de groep die de vragenlijsten invulde iedere keer een beetje.

Wat vinden de deelnemers belangrijk in de vragenlijsten?

1. Concrete en duidelijke vragen. *Bijvoorbeeld: 'is het goed gegaan op school' is te vaag, gaat het om cijfers of hoe je je op school voelt? Ook een antwoordcategorie als 'vaak' moet worden toegelicht: 'hoe vaak noem je iets vaak?'*
2. Vragen moeten relevant zijn en passen bij SPOT of waar SPOT invloed op kan hebben. *Bijvoorbeeld: Een vraag over prestatiedruk en hoe dit verandert past bij SPOT, maar een vraag over hoe je ouders je behandelen past niet bij SPOT want daar heeft SPOT geen invloed op.*
3. Een mix tussen negatief geformuleerde en positief geformuleerde vragen. *'Als je je slecht voelt, wil je niet alleen maar positieve vragen invullen, anders voel je je niet begrepen'*
4. Vormgeving/lay-out moet goed zijn.
5. Vragen in de tegenwoordige tijd.
6. Niet over een te lange periode beoordelen, liefst een dag en maximaal een week omdat het erg kan wisselen hoe je je voelt.

Methodologisch gezien kent dit onderzoek enkele beperkingen en moet het daarom gezien worden als een belangrijke eerste verkenning. Het voldoet namelijk niet aan de ‘gouden standaard’ van gerandomiseerd en gecontroleerd onderzoek (veelal een Randomized Controlled Trial (RCT) genaamd) waarmee oorzakelijke verbanden kunnen worden aangetoond. Wel kan dit onderzoek een beeld schetsen van SPOT vanuit een kwantitatieve én kwalitatieve wetenschappelijke invalshoek en inzichten opleveren die relevant zijn voor de betrokken partijen.

Voor het kwalitatieve deel konden deelnemende jongeren én de ondersteunende betrokkenen met ervaringskennis of ervaringsdeskundigen^a zich vrijwillig aanmelden.

Na de eerder beschreven brainstormsessies zijn de onderzoeksvragen geoperationaliseerd in een semi-gestructureerde vragenlijst, voor het interviewraamwerk. In de periode tussen juni en september 2022 zijn er 16 interviews afgenomen: 14 deelnemers en 2 (oud) deelnemers met ervaringskennis zijn uitvoerig individueel bevraagd om betekenisvolle inzichten te verzamelen. Naar eigen voorkeur vonden de interviews live bij SPOT plaats, via beeldbellen of telefonisch. Alle betrokkenen gaven hun akkoord voor de audio opnamen ten behoeve van het naderhand uitschrijven van de interviews (het zogenoemde transcriberen).

Topiclijst met items die door de jongeren zijn aangedragen tijdens de brainstormsessies, als antwoord op de vragen:

1. Wat is het eerste dat bij je opkomt als je nu aan SPOT denkt?
 - Een veilige plek
 - Een gezellige club/sfeer
 - Stimulerend/uitdagend
 - Creativiteit
 - Een nieuw dagdoel
 - Fun
 - Leerzaam
2. Wat betekent SPOT voor jou? Voorbeelden:
 - Een plek om op terug te vallen
 - Je kunt jezelf zijn
 - Acceptatie
 - Eenheid
 - Vriendschappen
 - Steun
 - Oordeelvrij
 - Een thuis
 - Geeft een blij gevoel
 - Verbetert mijn stemming

Alle items zijn in de bijlage op pagina 70 terug te vinden.

^a Jongeren die bijvoorbeeld een hulpverleningstraject achter de rug hebben en veel affiniteit met de Kunsten hebben. Zij zitten midden in de groep, werken mee met de groep en hebben als verantwoordelijkheid: te signaleren, naast iemand te gaan zitten en/of met iemand aan een activiteit mee te werken als er behoefte is aan extra ondersteuning indien het bijvoorbeeld niet lekker gaat.

In september 2022 zijn er volgens een variant van de *Delphi methode*^b drie (inter)actieve rondes geweest om alle antwoorden uit de vragenlijsten én de interviews terug te koppelen, eventueel bij te stellen en aan te vullen. Teneinde iedereen de mogelijkheid te geven anoniem (via post its) te reageren zijn deze sessies verspreid in de week georganiseerd. Te weten op de maandagochtend, woensdagochtend en vrijdagavond. Door steeds op de antwoorden te reflecteren en voort te borduren kreeg elke ronde een verdiepingsslag.

Het doel hiervan was om de bevindingen extra te toetsen en om aanvullende informatie te genereren:

- *Waarom moet SPOT vasthouden/wat moet blijven en waarom?*
- *Welke wensen en verwachtingen zijn er voor de toekomst van SPOT?*

^b De Delphi methode (genoemd naar het orakel van Delphi) is een onderzoeksmethode waarbij een aantal deskundigen wordt gevraagd bepaalde vragen anoniem te beantwoorden. Daarna kan men, wederom anoniem, feedback geven op elkaars antwoorden. Dit proces herhaalt zich in verschillende rondes. Doel: te komen tot consensus over concrete oplossingen of ideeën voor de toekomst.

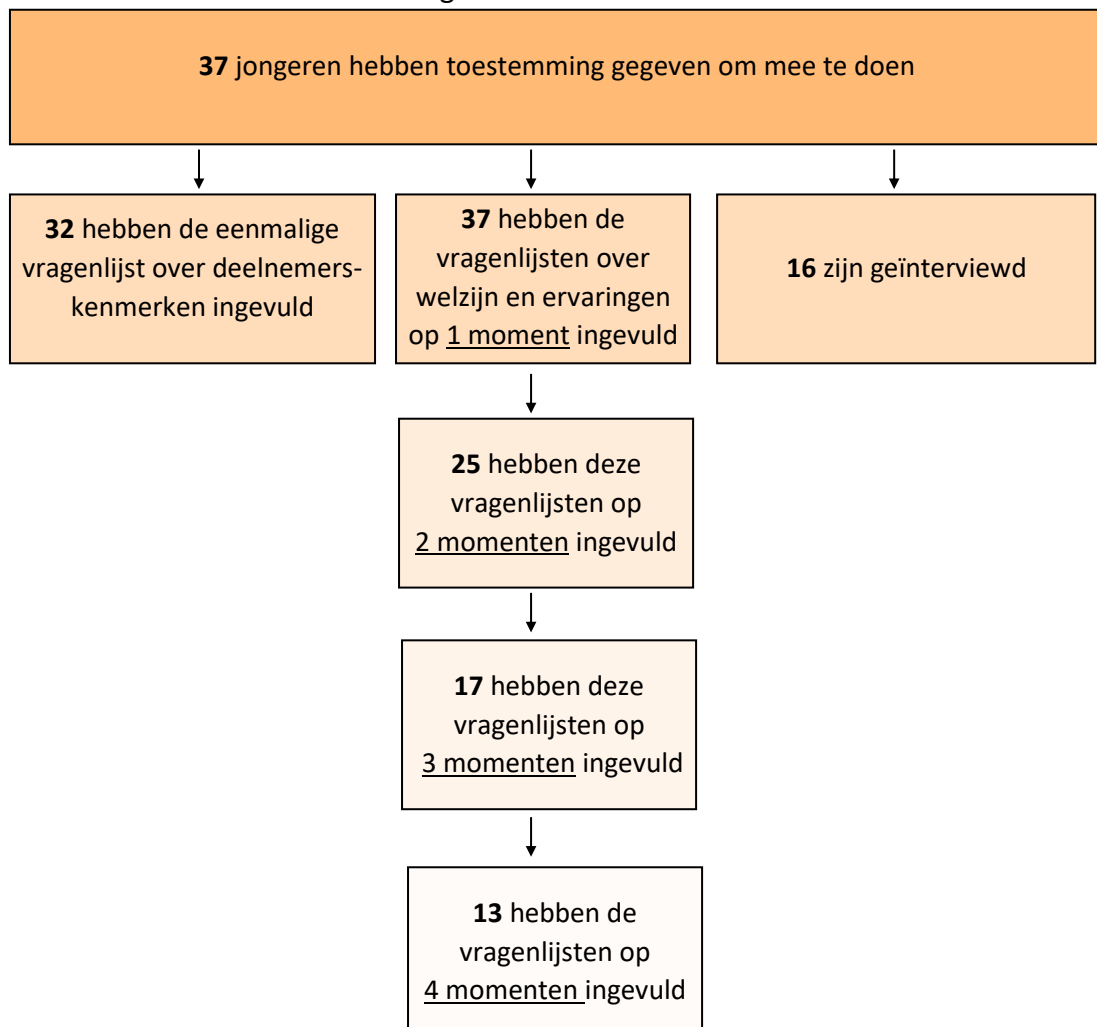
Kwantitatieve verkenning: resultaten uit de vragenlijsten

Om de vraag te beantwoorden of er een effect is van SPOT op hoe jongeren zich voelen zijn de resultaten op de vragenlijsten over welzijn en ervaringen bij SPOT op 4 verschillende manieren geanalyseerd:

1. Op de meest simpele manier: door de antwoorden op de vraag 'Heeft je deelname aan SPOT en je ervaringen bij SPOT invloed gehad op hoe je je deze week voelde?' (inclusief de doorvraag of deze invloed positief of negatief was) in percentages weer te geven op alle meetmomenten.
2. Door statistisch te toetsen of er een relatie is tussen ervaringen bij SPOT en welzijn met behulp van correlaties,* d.w.z. de mate van samenhang, zie verder pagina 23.
3. Door statistisch te toetsen of er verschillen zijn in ervaringen en welzijn tussen de deelnemers die relatief kort geleden begonnen zijn bij SPOT (korter dan 3 maanden geleden) en de deelnemers die al langer komen bij SPOT.*
4. Door statistisch te toetsen of er veranderingen optreden in ervaringen bij SPOT en welzijn in de groep die de vragenlijsten op alle vier de momenten heeft ingevuld.

* In de analyses voor punt 2 en 3 zijn alleen de gegevens gebruikt van de eerst ingevulde vragenlijst per deelnemer.

In onderstaand schema is te zien hoeveel deelnemers binnen het onderzoek aan de verschillende onderdelen hebben meegedaan.

De groepskenmerken op basis van de eenmalige vragenlijst zijn samengevat in onderstaande tabel:

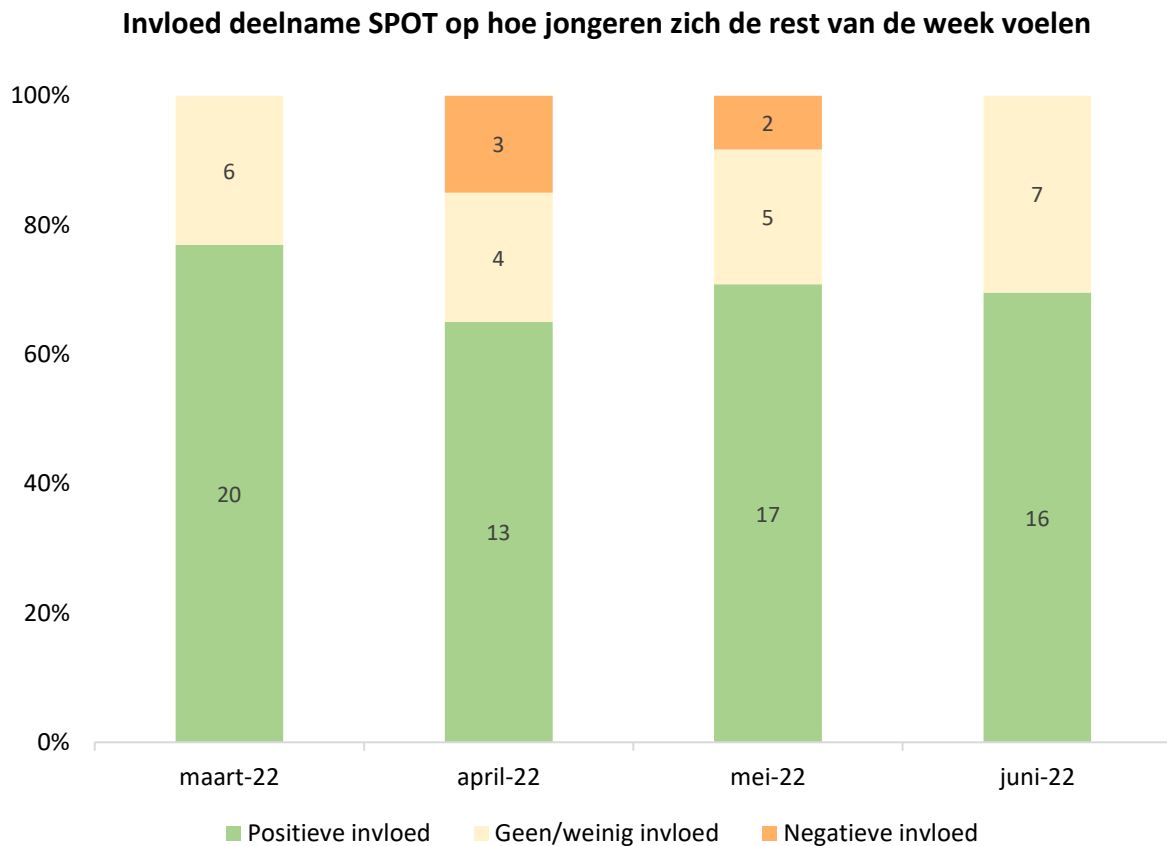
Kenmerken van de 32 deelnemers

<i>Leeftijd</i>	13-27 jaar, gemiddeld 17.7 jaar oud
<i>Geslacht</i>	50% X; 41% vrouw; 9% man (respectievelijk 16; 13 en 3 deelnemers) <i>X kan betekenen dat iemand niet zijn geslacht wil invullen of dat iemand zich niet als man of vrouw identificeert.</i>
<i>Onderwijs</i>	15 deelnemers op de middelbare school 7 deelnemers op vervolgonderwijs 10 deelnemers volgen op dit moment geen onderwijs, waarvan 2 de middelbare school niet hebben afgerond en 8 wel.
<i>Wanneer ben je gestart bij SPOT?</i>	Het antwoord varieert tussen meer dan een jaar geleden/sinds het begin en sinds 2 weken. Het merendeel (22 deelnemers) komt al langer dan 3 maanden bij SPOT.
<i>Hoe vaak kom je bij SPOT?</i>	Af en toe: 3 deelnemers Wekelijks: 16 deelnemers 2-3 keer per week: 13 deelnemers
<i>Krijg je op dit moment hulp voor psychische klachten?</i>	Ja: 20 deelnemers (waarvan 7 ook te maken hebben/hebben gehad met klinische opname) Op wachtlijst: 3 deelnemers Nee: 9 deelnemers (waarvan 8 in het verleden wel hulp voor psychische klachten hebben gehad)

1. Invloed deelname SPOT op hoe jongeren zich de rest van de week voelen

De eerste en meest eenvoudige manier om erachter te komen of deelname aan SPOT invloed heeft op welzijn is door het simpelweg te vragen in de vragenlijst. In de grafiek zie je de antwoorden op de vraag 'Heeft je deelname aan SPOT en je ervaringen bij SPOT invloed gehad op hoe je je deze week voelde?' inclusief de doorvraag of deze invloed positief of negatief was op alle meetmomenten.

De getallen in de balken geven de aantallen aan, dus in maart 2022 rapporteren 20 jongeren dat deelname aan SPOT een positieve invloed heeft op hoe ze zich de rest van de week voelen en 6 jongeren dat ze hierop geen invloed van SPOT ervaren. De lengte van de gekleurde balken laten deze uitkomsten in percentages zien (dus in maart 2022 zegt ongeveer 77% dat er een positieve invloed is van SPOT op hoe ze zich de rest van de week voelen en ongeveer 23% dat er geen of weinig invloed is van SPOT hierop. Dit zijn dus dezelfde uitkomsten alleen dan omgezet naar percentages). Hoewel er op alle momenten een ruime meerderheid is (rond 70%) die aangeeft dat SPOT een positieve invloed heeft op hoe ze zich de rest van de week voelen, komt het ook een enkele keer voor dat jongeren rapporteren dat ervaringen bij SPOT een negatieve invloed hadden.

2. Is er een samenhang tussen SPOT ervaringen en welzijn?

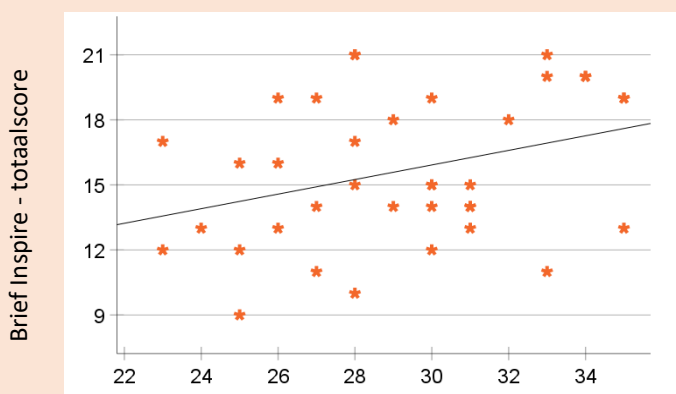
De tweede manier om informatie te krijgen over de relatie tussen ervaringen bij SPOT en welzijn is door te statistisch te toetsen* of hier een correlatie tussen is. Een correlatie kan aangeven of er een samenhang is, dat wil zeggen dat je statistisch kan aantonen dat 2 verschillende dingen waarschijnlijk met elkaar te maken hebben. In dit geval dus dat positieve ervaringen bij SPOT samen gaan met je mentaal sterker voelen. Een belangrijke opmerking hierbij is dat een correlatie geen bewijs geeft voor een oorzakelijk verband, dus dat de ervaringen bij SPOT zelf zouden leiden tot een hoger welbevinden. Het kan namelijk ook zo zijn dat jongeren die zich beter voelen simpelweg ook positiever oordelen over hun ervaringen bij SPOT.

23

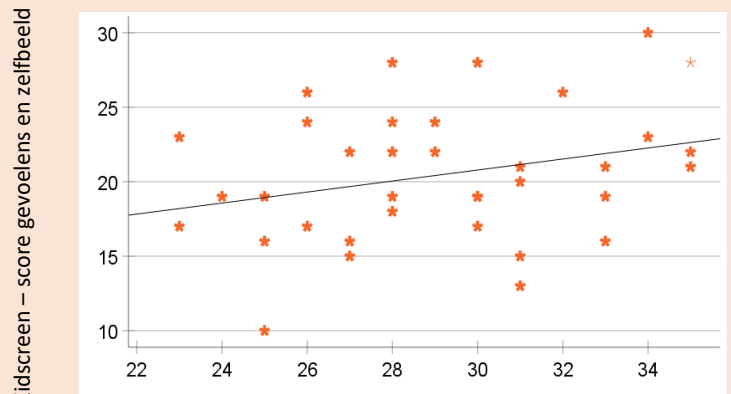
We kijken apart naar de relatie tussen de ervaringen bij SPOT en (1) de *Brief INSPIRE* en de en (2) de *Kidscreen – gevoelens en zelfbeeld*. De *Brief INSPIRE* heeft een meer herstelgerichte insteek, de *Kidscreen – gevoelens en zelfbeeld* gaat concreter over hoe je je voelt. Voor de vragen over ervaringen bij SPOT hebben we één totaalscore berekend door alle scores op de verschillende vragen op te tellen. Deze totaalscore gaat dus zowel over creatieve ervaringen, sociale ervaringen en de impact van SPOT op het dagelijks leven.

In onderstaande grafieken geeft ieder sterretje de scores weer van één jongere op twee verschillende vragenlijsten. De totaalscore op de *Brief INSPIRE* (links) en de *Kidscreen – gevoelens en zelfbeeld* (rechts) is af te lezen op de y-assen (=verticale assen), en de totaalscore op de ervaringsvragen op de x-as (=horizontale assen).

Samenhang tussen ervaringen bij SPOT en de maten voor mentaal welzijn

Ervaringen bij SPOT - totaalscore

Ervaringen bij SPOT - totaalscore

*Een resultaat op een statistische toets, zoals een correlatie of vergelijking is significant (betekenisvol) als de kans dat het resultaat door toevallige factoren wordt veroorzaakt kleiner is dan 5%. Een positieve correlatie geeft een positieve samenhang aan waarbij de correlatie kan liggen tussen 0 (geen enkele samenhang) tot 1 (volledige positieve samenhang).

Er is in de grafieken te zien dat er een lichte samenhang is tussen de scores op 15 de vragen die gaan over de ervaringen bij SPOT en de 5 vragen uit de *Brief INSPIRE* die gaan over verbinding, hoop, identiteit, betekenis in het leven en grip op het eigen leven ($r = .339$, $p < .05$; $R^2 = .115$). Het gaat om een kleine correlatie, dus een bescheiden verband. Deze lichte samenhang geeft aan dat jongeren die positief zijn over hun ervaringen bij SPOT, ook positief zijn over andere belangrijke aspecten in hun leven zoals hoop, verbinding, eigen identiteit, betekenis in het leven en grip op het eigen leven. Zoals eerder benoemd, mag je op basis van correlaties geen conclusies trekken over dat het ene het andere veroorzaakt. Toch lijkt het niet ver gezocht om te veronderstellen dat ervaringen bij SPOT bijdragen aan deze belangrijke aspecten. Jongeren geven bijvoorbeeld op de ervaringsvragen aan dat ze door SPOT inspiratie krijgen en op de *Brief INSPIRE* dat ze dingen doen die voor hen van belang zijn en grip hebben op hun leven. Als je geïnspireerd bent door de Kunsten, en je bent hier zowel bij SPOT en daarbuiten mee bezig, dan zijn dat dus dingen die voor jou van belang zijn. Dat we een samenhang hiertussen vinden, is dus niet heel verwonderlijk.

We vonden geen statistisch significante correlatie tussen de totaalscore op ervaringen en de totaalscore op de vragen over *Gevoelens en zelfbeeld* uit de *Kidscreen 27* + aanvullende vragen ($r = .282$, $p = .09$; $R^2 = .08$). Deze vragen richten zich iets concreter op hoe je je voelt over jezelf (of je je verdrietig hebt gevoeld of plezier hebt gehad). De afwezigheid van deze samenhang kan erop duiden dat, ondanks dat je je mentaal slecht voelt, je je tegelijkertijd veilig kunt voelen bij SPOT en hier met plezier deel kunt nemen aan de kunstzinnige activiteiten. Aan de andere kant is het zeker niet ondenkbaar dat er wel een lichte samenhang gevonden zou kunnen worden met een grotere groep. In de rechter grafiek op de vorige pagina lijkt er ook wel een samenhang zichtbaar te zijn. Dit zou dan ook beter passen bij de resultaten op de 1^e vraag, zoals beschreven op pagina 22, waarbij veel jongeren aangeven dat er een effect is van hun ervaringen bij SPOT op hoe ze zich in de rest van de week voelen.

Wat verder opvalt is dat de gemiddelde totaalscore op de vragen over *Gevoelens en zelfbeeld* uit de *Kidscreen 27* van de jongeren die bij SPOT komen een stuk lager ligt ($M = 20.5$, $SD = 4.5$) dan de gemiddelde score van Europese jongeren.¹⁷ Deze lagere score geeft aan dat de meeste jongeren bij SPOT zich mentaal slechter voelen dan gemiddeld. Ook is aan de antwoorden op de vragen over *Gevoelens en zelfbeeld* (uit *Kidscreen 27*) te zien dat veel jongeren zich vaak verdrietig voelen en zelfs zo naar dat ze geen zin hebben om überhaupt dingen te doen (zie pagina 67). Ondanks deze gevoelens komen de jongeren wél naar SPOT en doen daar positieve ervaringen op, zowel kunstzinnig als sociaal.

Aanvullende vraag: prestatiedruk bij SPOT en daarbuiten

Hoewel het geen vooraf bedachte onderzoeksvraag is, geven enkele deelnemers tijdens de eerste brainstormsessie over SPOT (zie pagina 15) aan dat ze nieuwsgierig zijn naar de rol van prestatiedruk. Prestatiedruk is een begrip dat zowel positief als negatief kan zijn.

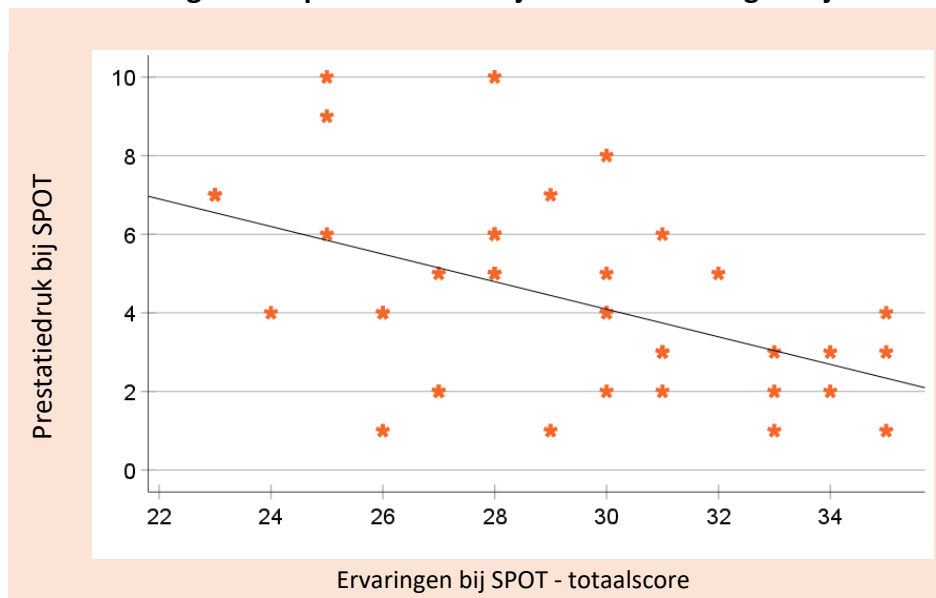
Prestatiedruk kan je motiveren om iets zo goed mogelijk te doen dat belangrijk is voor jou en/of een ander. De negatieve kant is het gevoel om continu het beste uit jezelf te moeten halen. In diverse media is er op het moment veel aandacht voor de negatieve kant van prestatiedruk op jongeren: het moeten voldoen aan een perfect plaatje op meerdere gebieden, zoals mooi, succesvol, gezond zijn, reizen maken, plezier hebben, een grote vriendengroep hebben, de juiste studie kiezen enz., waarbij sociale media een onhaalbaar ideaalbeeld van het leven kunnen versterken en er weinig ruimte is om te falen en weer op te staan. Bij SPOT ligt de focus minder op het eindresultaat en meer op het proces zelf, zoals de deelnemers en kunstdocenten het verwoorden: *'Trust the Process'* en wat vandaaruit ontstaat. Hierbij worden jongeren bij SPOT wel gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen in de Kunsten en zich hierin te ontwikkelen, wat mogelijk ook enige prestatiedruk kan geven.

Om inzicht te krijgen in de rol van prestatiedruk hebben we twee vragen over prestatiedruk opgenomen in de vragenlijst waarbij we apart vragen naar prestatiedruk in het leven en prestatiedruk bij SPOT. Jongeren kunnen op deze vragen op een schaal van 1 tot 10 aangeven hoe hoog zij de prestatiedruk ervaren in het algemeen, waarbij 1 betekent 'Geen prestatiedruk, het maakte me niet uit hoe iets wordt en of iets lukt of niet' en 10 betekent 'Zeer veel prestatiedruk, ik wil wel echt iets moois maken of doen'.

In de bijlage op pagina 67 (vraag 16 en 17 van de vragen over SPOT) is te zien dat jongeren gemiddeld minder prestatiedruk ervaren bij SPOT ($M = 4.3$, $SD = 2.5$) in vergelijking met de prestatiedruk in het algemeen ($M = 7.6$, $SD = 1.9$). De statistische toets (gepaarde t-test) geeft aan dat dit verschil significant is [$t(36) = 7.96$, $p < .001$]. Verder vonden we een relatie (= significante correlatie) tussen prestatiedruk bij SPOT en de totaalscore op de vragen over ervaringen bij SPOT ($r = -.486$, $p < .005$; $R^2 = .236$), zie ook de grafiek hieronder.

Samenhang tussen prestatiedruk bij SPOT en ervaringen bij SPOT

In deze grafiek geeft ieder sterretje de scores weer van één jongere op twee verschillende onderdelen. De ervaren prestatiedruk bij SPOT is af te lezen op de y-as (=verticale as), en de totaalscore op de ervaringsvragen op de x-as (=horizontale as).

Deze correlatie geeft aan dat jongeren die positiever zijn over hun eigen ervaringen bij SPOT, minder prestatiedruk bij SPOT ervaren en andersom (jongeren die negatiever zijn over hun ervaringen bij SPOT, ervaren méér prestatiedruk bij SPOT). Dus de ervaringen bij SPOT, zoals je geaccepteerd en veilig voelen, je deel voelen van de groep en inspiratie krijgen bij SPOT hangen samen met hoeveel prestatiedruk die je bij SPOT zelf ervaart. We vonden geen andere relevante significante correlaties tussen prestatiedruk (in het algemeen of bij SPOT) en welzijn, óf tussen ervaringen bij SPOT en prestatiedruk in het algemeen.

3. Is er verschil in welzijn tussen jongeren die kort of lang geleden gestart zijn?

De derde manier om iets te kunnen zeggen over de relatie tussen SPOT en mentaal welzijn is om twee groepen jongeren met elkaar te vergelijken: de jongeren die kortgeleden begonnen zijn bij SPOT en de jongeren die al langer bij SPOT komen. Als SPOT een positief effect heeft op hoe je je voelt, dan zou je kunnen verwachten dat een groep die al langer bij SPOT komt zich mentaal beter voelt dan een groep die net begint. Methodologisch is

deze vergelijking niet sterk, omdat het onduidelijk is of deze groepen op andere relevante aspecten wel vergelijkbaar zijn. Bovendien kunnen eventuele verschillen ook nog eens allerlei andere oorzaken hebben. Sowieso is de groep heel divers: SPOT is een vangnet voor vallende sterren, maar ook een springplank voor aanstormend creatief talent. Als er een grote variatie is in welzijn tussen personen onderling, is het statistisch lastiger om verschillen te vinden in welzijn tussen groepen.

Het in tweeën splitsen op basis van hoe lang jongeren bij SPOT komen is dus een kunstmatige ingreep omdat het binnen de looptijd van dit onderzoek niet mogelijk was om jongeren langduriger te volgen. Uit de vergelijking tussen deze twee gecreëerde groepen (15 jongeren die bij invullen van de 1^e vragenlijsten over ervaringen en welzijn korter dan 3 maanden geleden bij SPOT gestart waren en 22 jongeren die bij het invullen tenminste langer dan 3 maanden bij SPOT kwamen) kwamen geen significante verschillen tussen de groepen. Er is apart getoetst voor de verschillende uitkomstmaten: totaalscore op de schaal voor *Gevoelens en zelfbeeld* uit de *Kidscreen 27* + aanvullende vragen, de totaalscore op de *Brief INSPIRE* en de scores over ervaringen bij SPOT. Dit geeft aan dat jongeren die nog maar kort komen wel al snel positieve ervaringen hebben bij SPOT, maar ook dat jongeren die al lang komen zich niet mentaal sterker voelen dan jongeren die net beginnen.

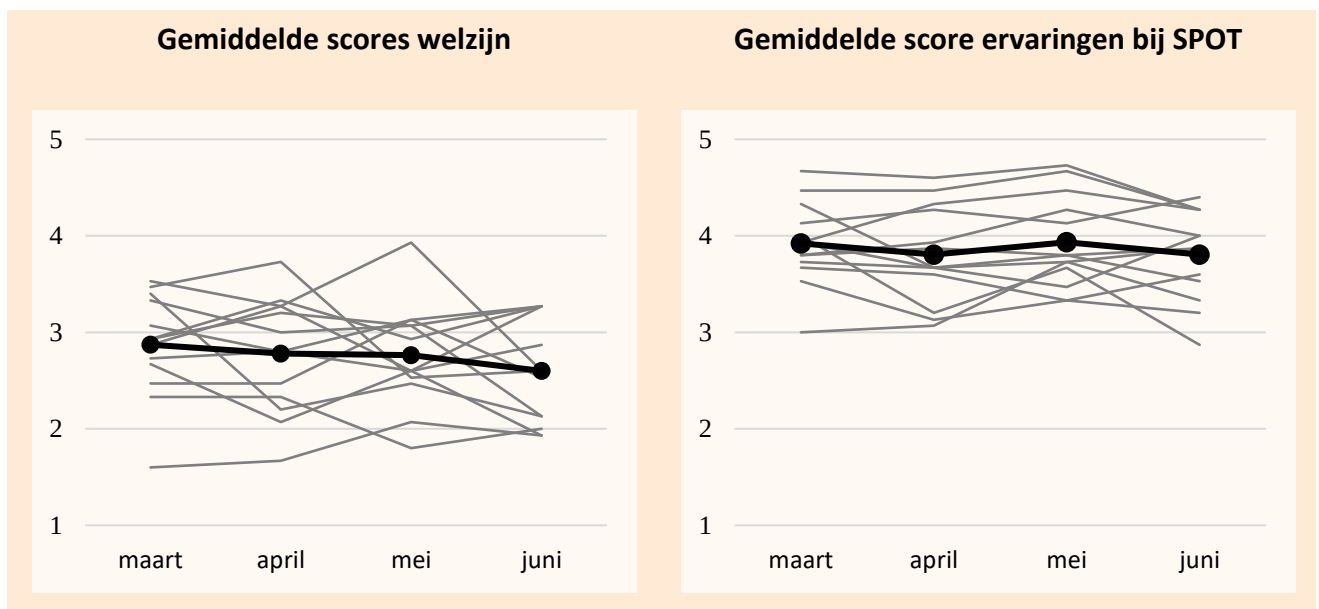

4. Zijn er veranderingen in welzijn en ervaringen?

De vierde manier om iets te kunnen zeggen over het effect van SPOT is om jongeren die bij SPOT komen iets langer te volgen en op verschillende momenten hun ervaringen en welzijn te meten, om inzicht te krijgen in eventuele veranderingen hierin. Hierbij hoop je om een positieve spiraal te kunnen zien, waarbij de gezamenlijke creativiteit bij SPOT leidt tot positievere gevoelens wat vervolgens ook weer leidt tot meer creativiteit.

Onderstaande grafiek geeft de veranderingen in welzijn en ervaringen aan van de 13 deelnemers die de vragenlijsten op de 4 verschillende momenten hebben ingevuld. Omdat de totaalscores op de beide vragenlijsten over welzijn hetzelfde patroon lieten zien, is ervoor gekozen om een gemiddelde score te maken op basis van alle vragen over welzijn. Er zijn geen significante verschillen tussen de meetmomenten.

Variatie in welzijn en ervaringen bij SPOT tijdens het onderzoek

Iedere grijze lijn geeft de gemiddelde score aan op alle vragen over welzijn (links) en op alle vragen over ervaringen bij SPOT (rechts) aan op de 4 meetmomenten voor één deelnemer. De zwarte lijnen geven de gemiddelde score aan van de 13 deelnemers op alle meetmomenten. Hoe hoger de score, hoe positiever over welzijn en ervaringen.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de groep van 13 deelnemers te klein is om statistische betrouwbare verschillen te kunnen aantonen. Zeker omdat er ook veel verschillen zijn in welzijn per moment en tussen de invullers. Naast de ervaringen bij SPOT zijn er ook veel andere dingen die een invloed hebben op welzijn, de adolescentie staat niet voor niets bekend als een turbulente levensfase. Dit maakt het moeilijker om het effect van SPOT te onderscheiden van alle andere gebeurtenissen die ook hun invloed hebben op welzijn. Op de verschillende meetmomenten (maart, april, mei en juni) gaven respectievelijk 62%, 46%, 62% en 31% van deze 13 jongeren aan dat de week waarover ze invulden hoe ze zich voelden, verschilde van een voor hen 'normale week'.

Deze percentages geven aan dat er veel gebeurt in de levens van deze groep jongeren wat ook invloed heeft op hun welzijn, en het lastiger maakt om hier het effect van SPOT uit te kunnen halen. De ervaringen bij SPOT zelf zijn minder variabel per invuller (iedereen scoort redelijk hoog en het verschilt individueel ook minder per meetmoment: je ziet rechte lijnen bij de vragen over ervaringen in vergelijking met de vragen over welzijn).

Een ander nadeel bij deze analyse is dat het eerste moment dat je welzijn meet een heel willekeurig moment is. De meeste jongeren waren op dat moment al een tijd geleden begonnen bij SPOT. Eigenlijk willen we weten of en hoe hun welzijn verandert vanaf het moment dat zij begonnen bij SPOT in plaats van of en hoe dit verandert vanaf een willekeurig moment. En ook willen we weten hoe ze bij SPOT gekomen zijn en waarom, en hoe SPOT voor hen werkt of niet. We hebben een deel van de jongeren geïnterviewd en hen deze vragen gesteld. In deze gesprekken vroegen we de jongeren ook om terug te denken aan hoe ze begonnen bij SPOT en wat er veranderd is in hun welzijn. Dit lees je verder in de bevindingen uit de interviews in de kwantitatieve verkenning.

Kwalitatieve verkenning: resultaten uit de interviews

Tijdens de interviewronde vond in een persoonlijk tweegesprek, tussen de onderzoeker (BR) en de 16 individuele jongeren die hieraan wilden en konden deelnemen, een uitgebreide verkenning plaats. Als leidraad werden contextuele vragen gebruikt, gebaseerd op de onderwerpen uit de eerdere brainstormsessies^c over hun start bij SPOT tot en met hun huidige beleving van SPOT.

Hoe kwam je bij SPOT terecht? Wat was je verwachting en eerste indruk als het gaat om SPOT als plek? En als project met kunstactiviteiten? Welke betekenis, waarde, heeft SPOT voor je? Waarom en hoe werkt SPOT, of juist niet?

Hieronder volgt de verslaglegging: Zoveel mogelijk in de bewoording van de jongeren, inclusief een letterlijke weergave door middel van quotes. Omwille van het lezersgemak is soms een en ander samengevat, gebundeld of bij herhaling geclusterd, zonder afbreuk te doen aan de betekenis en de nadruk die de jongeren met hun voorbeelden illustreren.

Toeleiding; Hoe kwam je bij SPOT terecht?

De meeste jongeren (9 van de 16) geven aan door een professionele hulpverlener op SPOT te zijn geattendeerd: GGZ psycholoog, (muziek)therapeut, hulpverlener verbonden aan woongroep of via Maaik, als theaterdocente en coördinator bij SPOT.

Een aantal is aan de hand van een bekende naar SPOT meegenomen, door een ervaringsdeskundige of stagiaire bij SPOT geïntroduceerd, of als vervolg op deelname aan de SPOT voorloper Young & Skilled binnengekomen.

"Ik kwam daar een jongen tegen die bij Young & Skilled kwam; hij was van mijn leeftijd en zag er normaal uit. Ik ging toen een keertje kijken, de 1e stress (en angst) viel direct van me af."

Daarnaast worden als aanbrengers genoemd:

Artiance, De Hoofdzaak (Regionale Cliënten Organisatie), RMC Gemeente Alkmaar (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie), CLEO (Centrum voor Creatief Leren En Ontwikkelen).

Eigen deelname aan een activiteit, een zoektocht naar een opleiding, het meedenken vanuit begeleiders, de theaterles op school en de wervende vraag "Is SPOT iets voor jou?" gaven

^c Zie topiclijst met items in bijlage op pagina 70

menigeeen een zetje om eens bij SPOT langs te gaan. Het filmpje op de website van Artiance en het app contact met de coördinator van SPOT waren daarbij ook helpend.

Aanleiding, verwachting en eerste indruk

Eerdere angstervaringen en de gevolgen daarvan worden het meest naar voren gebracht als redenen om bij SPOT te gaan kijken:

- Sociale angst en mede door een vervelende ervaring de toegenomen depressie en zelfbeschadiging.
- Angst(en), ook om er (letterlijk) uit te gaan. Vooral publieke ruimtes zijn lastig voor me, daarom blijf ik liever altijd thuis.
- Mijn paniekaanvallen, pleinvrees en het niet uit huis willen/durven. Ik had daarvoor ambulante hulpverlening, maar nu werd het tijd voor iets actiefs.

31

Gevoelens van isolement, van eenzaamheid en sombere stemmingen zijn tevens aanleidingen die genoemd worden:

- Ik zat een jaar depressief thuis en wilde nu zelf het huis uit.
- Mijn behandeling en school waren klaar. Ik kwam in een gat terecht, had geen dagopvulling en had de neiging om in bed te blijven.
- Met name door Corona had ik geen sociaal leven. Dat miste ik.
- Het ging slechter met me, met de neiging om langer in bed te blijven.
- Ik voelde me eenzaam, zat niet lekker in mijn vel.
- Ik had weer een terugval en voelde me erg alleen.
- In januari 2021 ben ik bij mijn opleiding uitgevallen. Ik was toen geloof ik ook uit therapie gezet, weet niet precies meer. Ik kwam in ieder geval thuis te zitten, had geen daginvulling. Gevolg: gebrek aan energie, snel overprikkeld en somberheid.

“Vóór SPOT voelde ik me geïsoleerd. Ik ben introvert en had het idee dat niemand me begreep”.

De jongeren hebben hun beeld van SPOT gebaseerd op verkregen informatie vooraf: website, instagram, voorlichting, verhalen van deelnemers.

Video is te bekijken op YouTube: [SPOT 21 22 - YouTube](#)

Dit zorgt voor een aanmoediging om over de drempel te stappen en stemt hoopgevend:

- Het thuis zitten was niet helpend. Vervolgens heb ik op eigen initiatief een berichtje gestuurd.
- Thuis zitten verveelt, niks doen is niet bepaald prettig.
- Ik wilde een leuke dagbesteding.
- Er werd gezegd dat er geen verwijzing nodig was. Het vrijblijvende vond ik een prettig idee. Creativiteit vind ik leuk, maar vanwege mijn depressie heb ik moeite mezelf te motiveren. Thuis stel ik dingen uit. De werkdruk op de middelbare is hoog zonder gelegenheid om leuke dingen te doen.
- Het ging niet goed op mijn MBO opleiding. Maaïke zei kom eens langs en ik dacht wat heb ik te verliezen en bovendien woon ik dichtbij.
- Ik wil ervaringsdeskundige worden. Dan is het belangrijk verschillende mensen te spreken, verschillende meningen te horen.

“Bij een mindere stemming heb ik de neiging om te slapen, niks te doen en in bed te piekeren. Gevolg: depressie. Maar omdat ik van alles heb met maken, uiten en muziek dacht ik nou, ik ga het eens proberen”.

Met welke verwachtingen kwam je binnen?

Ondanks de hoopvolle berichtgeving vooraf is het opvallend om te vernemen dat de meeste geïnterviewden geen specifieke verwachting hadden, noch over wat en wie zij bij SPOT zouden aantreffen, noch over wat hun aanwezigheid en deelname hen zouden kunnen brengen. De houding was in het algemeen meer afwachtend op wat komen zou.

- Voorheen had ik niet veel verwachtingen.
- Wist eigenlijk niet wat te verwachten.
- Ik ben altijd creatief geweest (bouwen, knutselen, ideeën) dus ik wilde wel eens gaan kijken.
- Ik wist niet wat SPOT precies deed en had bedacht liever mee te lopen dan dat iemand me in zou praten.

Het blijkt dat veelal anderen hen hebben overtuigd om SPOT eens te bezoeken:

- Er werd gezegd: "SPOT is iets met creativiteit, een soort dagbesteding. Echt iets voor jou"
- Ik ben overgehaald door het idee om creatief aan de slag te gaan.
- Ik zag op de website (Kunstvakdocent) Leon in een filmpje en dacht: "ik ken zijn hoofd vanuit mijn eigen opleiding", toen werd ik nieuwsgierig.

33

Of er was sprake van een voorzichtig uitgesproken verlangen om de status quo te doorbreken of zelfs te veranderen:

- Ik had niet echt bepaalde verwachtingen. Wilde alleen de deur uit.
- Ik was afwachtend en dacht "ik kan het altijd proberen, ik heb nu toch niets te doen".
- Ik heb altijd lage verwachtingen. Ik wist dat Kunst kan helpen bij de verwerking van nare gebeurtenissen.
- Geen specifieke verwachtingen. Ik wilde er gewoon heen gaan, het ervaren. Ik hoopte wel vrienden te maken, die in hetzelfde schuitje zitten.
- Nieuwe mensen leren kennen, misschien.
- Door mijn deelname aan Young & Skilled was ik enthousiast geworden. Vroeger had ik theaterles en knutselen, haken, collages maken vind ik leuk. De openheid en betrokkenheid vanuit de begeleiding spraken me aan, maken contact en deelname makkelijk. Ik vroeg me wel af of ik het dit keer wél vol zou houden.
- In april 2021 met SPOT gestart. In de tijd dat mijn paniek toe nam i.v.m. de wachtlijsten. Ik moest naar een andere GGZ instelling (meer in mijn buurt) en wacht al 1,5 jaar op therapie.

"Mijn 1e idee was:

*ik **moet** op een podium staan, dat zou buiten mijn comfort zone zijn. Het werd: je mag zelf kiezen. Gevolg: Leuke creatieve dingen. Laagdrempelig en bovendien had ik het idee dat ik altijd weg kon gaan".*

Inbreng van de ervaringsdeskundige die vanuit deze rol met SPOT vanaf het begin een tijd heeft meegedraaid:

- Young & Skilled was een kleinere versie van SPOT (1x per week, 5-8 jongeren, andere docenten). Dit keer zou ik met mijn ervaringskennis meewerken en met projectcoördinator Maaïke een gezamenlijke visie ontwikkelen, over het hoe en wat voor SPOT. Ik was meteen enthousiast, vond het leuk dat ze me er geschikt voor vond. Ik had geen uitgebreide verwachting, ging er open in. We begonnen ineens.

Het welkom en de eerste indruk geven (toekomst)perspectief:

- Ik ben er in mijn uppie naar toe gegaan, gewoon om te kijken wat het is. Het was toen een kleinere groep (ten opzichte van nu). Het was een warm welkom met aardige deelnemers en begeleiders.
- Direct de 1e keer kwam er al iemand naast me zitten. Wat wil je doen? Vroeg de stagiair. Het met muziek bezig zijn gaf me vertrouwen en toen zei ik 'Doeg' tegen de psychologe die mee was haha.
- De 1^e indruk was positief. Ik dacht ik ga in ieder geval 5x om te kijken of ik het leuk vind. Ik voelde me gelijk welkom, mocht mezelf zijn.
- Creatief groepje. Verwachtte wel meer structuur, wat strakkere aanpak. Wennen wel.
- De 1e keer kregen we basistekenen, waarna we dat gingen uitbreiden. Dat ging me goed af.
- Ik was verrast over mezelf, ik kan het dus toch!
- Gelijk heel leuk. Met mensen die hetzelfde in het leven staan, zoals ik 'coole ketting transgender'.
- Iemand bracht me. Ik vond het meteen leuk, zag mensen die zoals ik zijn: cool, aardig, open en dezelfde kleding.
- Ik moest over de streep gehaald worden. Zelf heb ik de neiging om uit te stellen. Het prikken van een datum was helpend. De 1e keer ging mijn psychologe mee, maar na 10 minuten voelde het al ok voor me om er te zijn.

“De 1e keer vond ik eng. Die vrijdagavond waren er veel mensen. De zus van een van mijn schoolvriendinnen was er. Daar kon ik mee optrekken, dat was fijn.

Ook spannend om deel te nemen, daarna ging ik me op het toilet ontladen. Vanwege mijn stresslevel moest ik huilen, maar vond het ook leuk”.

Vervolgstappen

Direct na het starten van SPOT doemde het continuïteitsvraagstuk op. Zoals een aanwezige ervaringsdeskundige verwoordde: “De eerste keer was er een klein groepje aanwezig. Het was in het begin zoeken; hoe een en ander in aanbod en proces te structureren?”

“Het idee dat me bezighield: hoe zorgen we ervoor dat de jongeren terug blijven komen? Hoe gaan we een en ander structureren en vasthouden?”

Het antwoord lag grotendeels in handen van de deelnemende jongeren, hun SPOT ervaring én hun co-creatieve vermogen, zoals het creëren van en zorgdragen voor een constructieve sfeer en (werk)klimaat.

“Op een woensdag kwam ik voor de 1e keer binnen, maar wat later. Het was vrij rustig (zo'n 6 deelnemers). Mijn komst leek spannend voor de anderen, iedereen was stil. Tot het 'verboden woord spel'. Er werd toen volop gelachen. Men schreeuwde enthousiast door elkaar heen, ook de stilleren. Het ijs was gebroken!”

“Die grote groep (op vrijdag): eng! Zo ook die uitbeeldoefening, met alle ogen op me gericht in die grote kring. Maar het went”.

35

Een veilig klimaat om te vertoeven:

- Vriendelijke plek. Iedereen is heel aardig. Niemand wordt buitengesloten.
- Toevallig was een van mijn beste vrienden van de basisschool er ook. Dat gaf meteen aansluiting.
- Mede doordat ik me herkende in de andere jongeren ben ik blijven hangen. Gaf houvast na terugval.
- Herkenning. Dat positieve gevoel deed me blijven. Op school val ik erbuiten, ben ik anders. Hier is het ergens last van hebben ok. Dat geeft me een veilig gevoel.
- Bij SPOT is iedereen gelijk. Ik heb weinig verschil ervaren als stagiair of als deelnemer. Ik heb geen andere positie hoeven aan te nemen.

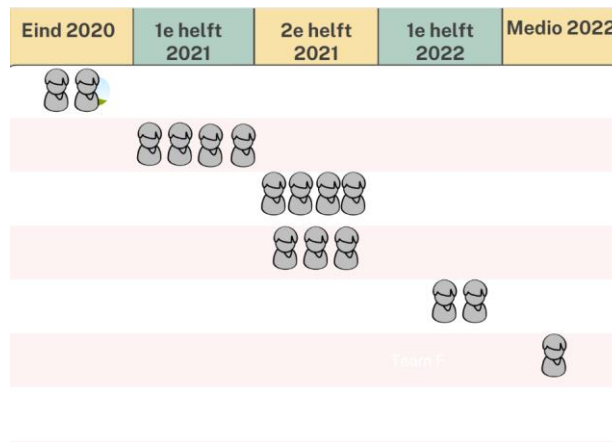
“Ik heb mezelf een schop onder m'n reet gegeven om toch mee te doen. De 1e keer bij SPOT ervaarde ik veel prikkels, het was heel veel en vermoeiend. Niet vervelend, wel leuk. Het gaf me een goed gevoel. Zo van: Ik heb een stap gezet.

Toen me werd gevraagd of ik de volgende keer weer zou komen heb ik snel ja gezegd want dan moest ik wel komen (van mezelf) haha”.

Na de eerste kennismaking met SPOT, de aanwezigheid en het aanbod is de sfeer geproefd en de plek ruim voldoende veilig ervaren om, al dan niet regelmatig, te blijven komen.

Onderstaande illustratie geeft aan: 2 van de geïnterviewde jongeren bezoeken SPOT sinds het begin in 2020, 4 jongeren sloten de 1^e helft van 2021 aan, 7 jongeren komen sinds de 1^e helft van 2022 en 1 jongere is redelijk recent deelnemer van SPOT (sinds half 2022).

In de looptijd van ons onderzoek hebben twee geïnterviewden gekozen voor een tijdelijke onderbreking van de activiteiten bij SPOT. Twee anderen, te weten de ervaringsdeskundigen, hebben hun tijd bij SPOT afgesloten vanwege hun verdere ontwikkeling elders. Zij zijn vanwege hun lange en uitgebreide deelname aan SPOT wel betrokken bij ons onderzoek.

Twee jongeren hebben zelf de beslissing genomen om de (onderzoeks)groepsapp te verlaten. Bij navraag naar de reden vernamen wij dat zij zelf tot de conclusie waren gekomen dat het voorlopig niet passend voor hen was om naar SPOT te komen. Meedoen met SPOT én met het onderzoek gaat op vrijwillige basis, binnen een veilige setting voor allen om Kunsten te maken. Door een onrustige groepsdynamiek die even was ontstaan was het veilige gevoel voor de hele groep tijdelijk in het geding. Vandaar dat de betreffende twee jongeren ervoor kozen zich voorlopig terug te trekken uit SPOT én het verdere onderzoek.

De frequentie en voorkeursdag(en) voor deelname aan SPOT zijn van verschillende factoren afhankelijk: school, werk, andere afspraken, of stemming. Het kiezen voor de maandagochtend wordt vooral ingegeven door het kleine aantal deelnemers (<10) en de rust die dat met zich meebrengt:

- Sinds kort werk ik, daarom kom ik vast op de maandag naar SPOT.
- Alleen op maandagochtend, het ligt er aan hoe het met me gaat.
- In ieder geval op de maandag. Dan is het rustig(er).
- Maandag is fijn, zeker om de week mee op te starten.

De woensdagochtend wordt getypeerd als een meer gesloten kleine setting, “een groepje met vrienden”. “Op woensdag is het wat meer relaxt en een uur langer. Een kleiner groepje vind ik leuker”. “Deze ochtend ben ik tenminste niet de enige die (buiten SPOT) niks te doen heeft”.

De vrijdag krijgt de voorkeur vanwege 'de vrije avond', de grootte van de groep (> 20) en de dynamiek. Om diezelfde reden slaan sommigen juist SPOT op vrijdagavond over.

"In het begin duurde de maandag voor mijn gevoel lang (1 uur langer dan vrijdag). De deelnemers hebben over het algemeen geen school/werk. Mijn concentratie en energie namen af. De vrijdagen zit ik meer in een flow. De tijd gaat gevoelsmatig sneller".

"Vrijdag is het drukst bezocht, een aantal deelnemers is dan wat hyper."

"Op de vrijdagen raakt mijn sociale batterij helemaal leeg. Ook wel leuk want er gebeurt dan veel. Iedereen doet alles door elkaar. 'Een creatieve soep'."

37

De eigen keuzemogelijkheid in wanneer en hoe laat te komen biedt ruimte voor eigen regie. Sommigen sluiten wat later aan vanwege hun reistijd, of de moeite om uit bed te komen.

Het groepsgevoel stimuleert wel de mate van continuïteit. Ook de vrijheid van handelen wordt op prijs gesteld, zoals het werken aan een gezamenlijk Kunstproject of de momenten om juist individueel bezig te zijn.

"Ik kom niet wekelijks, het hangt af van mijn energie."

"Soms wisseling ik van dag, vanwege mijn andere projecten en privé afspraken"

"Als het op vrijdag te druk is ga ik zelf dingen doen. Dat kan gewoon."

Wat biedt SPOT jou?

Tijdens de interviews hebben we de tijd genomen om te reflecteren op het deelnemen aan de activiteiten van SPOT, hoe SPOT wordt ervaren en beleefd, en welke waarde jongeren aan SPOT hechten. Er kwam aan bod wat prettig, waardevol en leerzaam werd bevonden. Vaak kwamen er na de gesprekken nog aanvullende reacties, bij een volgende SPOT bijeenkomst, telefonisch of via de app. Al deze input wordt hier getrechterd weergegeven: van algemeen naar specifiek.

Soms al direct na de kennismaking met SPOT, op basis van de 1^e indruk, en anders al snel tijdens het verloop van de bijeenkomsten kwam er 'de nodige energie' vrij:

- De vlam (creativiteit) kwam weer naar boven.
- Energie, plezier, fysiek vermoeiend. Geeft me een voldaan gevoel.

- Een fijne club, de sociale contacten en de creativiteit. Goed hier een aparte plek voor te hebben.
- Ergens mee bezig zijn voelt goed. Om in de flow aan iets te werken.
- Het ontwikkelen van mijn creatieve kant, daar had ik lang niets mee gedaan.
- Vrienden, afwisseling en gezelligheid
- Een huiskamer gevoel. Je hoeft je niet anders voor te doen, vrij zijn.
- Ben zelf niet zo creatief. Veel is nieuw voor me, maar ik vind het uiteindelijk leuk om mee te doen. Ik word nu wel 'de macramé man' genoemd.
- Weg uit de woongroep (er zijn daar altijd kinderen waar het niet goed mee gaat en wat vermoeiend is), naar buiten toe. Sociaal en creatief bezig zijn en mijn gedachten uiten.

"SPOT is voor mij een booster, ik ben de dag na mijn deelname nog vrolijk!"

En nu men al een tijdje bij SPOT rondloopt, aan welke activiteiten wordt vooral graag meegedaan? In hoeverre met een bepaald persoonlijk doel?

De ondervraagde jongeren doen 'van alles', 'dingen om uit te proberen', 'alle kunstsoorten, afhankelijk hoe ik me voel'. Drie personen geven aan dat tekenen er voor hen uitspringt. "Leuk om dat zo snel te leren". "Dan heb ik geen faalangst, dat kan ik goed." Verder wordt genoemd: oorbellen maken, acteren (2x), theater, sketches, improvisatie, collages maken, gedichten schrijven.

"Waar ik zin in heb, maar vooral muziek maken."

"Bij SPOT heb ik voor het eerst met anderen gedrumd".

"Eerst kon ik er tegenop zien, maar zodra ik bezig ben valt het allemaal mee". De spelletjes aan het begin van de bijeenkomst, zoals de uitbeeldoefening, springen er positief uit omdat het een leuke energizer is. En zoals een van hen zegt: "die hebben me leren presenteren voor een hele groep."

De jongeren geven aan dat zij met de SPOT deelname:

- Zorgen voor afleiding door met leuke activiteiten mee te doen.
- Creatieve dingen doen. Dat vind ik leuk en het werkt stabiliserend voor mij. Het vergroot mijn (zelf)vertrouwen.

- Projecten bedenken en uitvoeren. Mijn voorkeur gaat uit naar langdurige (wekenlange) projecten, met ondersteuning van de (kunstvak)docent. Ik hou van onderlinge afhankelijkheid door samenwerking merk ik nu.
- Zoeken welke creativiteit ik precies leuk vind. Dat ik met 'iets doen' het 'goed doe' is wennen.
- Uitgedaagd worden om aan alles deel te nemen en gewoon te 'ervaren'.

"Men begrijpt me. Het mentale gevoel is niet raar. Dat is herkenbaar voor mede deelnemers. In tegenstelling tot buiten SPOT (bij anderen, studenten, voel ik me niet thuis). Mensen doen niet raar als je bijvoorbeeld in huilen uitbarst. Mensen worden niet boos, terwijl ik op school gepest werd en in een hoekje geduwd werd".

39

Hoe ervaar je de lessen en de begeleiding?

Het veilige klimaat en de open, gezellige, sfeer worden nadrukkelijk en het meest vermeld als succesfactor voor de creatieve bijeenkomsten met kwetsbare jongeren bij SPOT. In letterlijke zin "Alles kan en mag, mits veilig", zoals een jongere het uitdrukte. Maar helemaal qua beleving, in psychologische zin.

"Dé plek om te connecten door wat je hebt meegemaakt."

"Je wordt niet meteen in het diepe gegooid."

"Een toffe plek, ze snappen me." "Zelfde soort volk." "Er is wederzijds begrip."

"Je wordt vrij gelaten, er is geen druk."

Dat er, vooral aan het begin, een professional met een hulpverleningsachtergrond aanwezig is als 'back up' voelt veilig:

- Just in case, om hulp te bieden. Bijvoorbeeld in relatie tot de LHBTQ gemeenschap. Die deelnemers krijgen vaak weinig aandacht op school, worden veelal gepest. Bij vragen of problemen ondersteunt M. Als ervaringsdeskundige ga ik met deelnemers in gesprek, adviseer ik waar mogelijk, maar doe geen interventies.
- De aanwezigheid van een hulpverlener/professional vind ik wel van belang, bijvoorbeeld om even naar toe te lopen als iemand ergens mee zit. Bij SPOT gaat dat heel natuurlijk, de begeleiders doen dat op gevoel en zijn open. Bij de GGZ (cq. woongroep) is de begeleiding voorspelbaar, volgens het boekje, het protocol. Ik ervaar hen als robot en niet vanuit het hart.
- Direct na elke bijeenkomst bespreken we als begeleiders de bijeenkomst: wat viel op? Aandachtspunten voor het vervolg? MM hield contact met het netwerk en eventueel met de hulpverleners, benut de korte (communicatie)lijnen. Die rol is groot, om de

jongeren in het vizier te houden. En belangrijk om een goed inschatting te maken voor eventuele bijsturing voor wat betreft de begeleiding en de lessen.

Het activiteitenaanbod bij SPOT wordt begeleid door “echte docenten”. Een positieve verbazing klinkt daarbij door want, “ze doen zelf ook gewoon mee.” Het idee dat er daarmee geen hiërarchie is, zoals een paar jongeren melden, wordt gewaardeerd:

- De 1e paar keer bij SPOT werd ik bij de hand meegenomen door T. Ik twijfelde, vond het te spannend als T er niet zou zijn. Ik heb een neiging om te vermijden. Het warme ontvangst bij SPOT hielp me. Men is toegankelijk en vriendelijk, daar kun je op bouwen. SPOT is nu zo eigen. Je weet wat je aan de begeleiding hebt. Zij zijn altijd leuk en dan heb ik geen stok nodig :-)
- M is een warme figuur, geïnteresseerd en niet oordelend. Het (priet)praatje hielp en ik ben dan ook de 1e keer veilig bij haar blijven staan. Ik heb nu nog wel wat moeite met het aangeven van grenzen. Ondersteuning daarbij helpt me.
- De opvang was fijn. MM heette me welkom, stelde me voor en ging naast me zitten bij het beginspel. Ik werd niet in het diepe gegooid.
- De begeleiders zijn makkelijk, open. 'Geen juf idee'. De docenten voelen als vrienden. Er is een professional aanwezig, dat voelt veilig voor als ik een (ptss) aanval krijg.

De begeleiders geven les, ondersteunen en geven feedback. Door het bieden van ruimte én met een persoonlijke benadering:

- Je eigen ding kunnen en mogen doen. De combinatie je ei kwijt kunnen en het sociale zonder therapiesessie. Ook vanuit de begeleiders: lessen én een praatje.
- Onderling hebben we het wel eens over (onze) mentale gezondheid. Dat is echter niet de bedoeling. MM zegt dan, hier hebben en houden we het leuk. Zelf wil ik nog wel eens zeuren over het GGZ systeem.
- Ik word gemotiveerd om mee te doen. Je wordt meegenomen, de begeleiders staan naast me en denken mee om op gang te komen.
- We zitten bij elkaar en maken Kunst. De begeleiders bieden meerdere opties aan, dat geeft tegelijk richting en vrijheid.
- Fijn dat de begeleiders vragen hoe het met me gaat. Ook buiten SPOT wordt er wel belangstellend ge-appt. Ze zijn betrokken, prettige, leuke en sympathieke mensen. Relaxt en chill. Als er iets is kan je altijd een gesprek aanvragen en om hulp vragen. Kan ook aan ervaringsdeskundigen.

"Niks moet, iedereen hoort er bij."

"Hulp vragen kan, maar je zit er niet aan vast."

"Ik vraag om een zetje om een idee te krijgen."

"Wat me vanuit de begeleiders is bijgebleven en heeft gesteund: 'denk aan de eigen verantwoordelijkheid van de deelnemers. Je kunt helpen, maar niet de ervaringen weglaten.' Dit stimuleerde mij om los te laten" <Ervaringsdeskundige>

41

Deze benaderingswijze wordt door alle geïnterviewden op prijs gesteld. Het biedt veiligheid en nodigt uit tot (durven) leren:

- Het laagdrempelige helpt super veel.
- De begeleiders zijn losjes, toegankelijk en moedigen aan. Het uitbeeldverhaal, die vrijdag, vond ik spannend. Maar ik heb wel meegedaan!
- De positieve feedback van de begeleiders geeft bevestiging. Een fijn gevoel, is leuk en maakt me trots.
- De begeleiding is prettig. Het steunt als ze vragen stellen. Ook het les krijgen vind ik leuk.

"Het in de spotlight staan was heftig, ik kende niemand. Maar het ging goed en was leuk."

Ik dacht: nu ik over de drempel ben valt de rest mee."

Wat motiveert om te blijven (komen) of wat juist niet?

De combinatie van het creatieve en het sociale werkt sterk in de beweegreden mee om naar SPOT te komen. Creativiteit als zodanig motiveert, zet in beweging. Actief leuke dingen doen en positieve aandacht krijgen stimuleert om te experimenteren, om een eigen stijl te ontwikkelen. Het vrije gevoel zonder te 'moeten' en zonder prestatiedruk is daarbij ondersteunend. De keuze van activiteiten en de afwisseling hebben een verrassend en leerzaam effect.

"Ik heb ook meegewerkt aan, en zit ook in de video van en over SPOT. Iedereen was daar positief over. Zelf vind ik het wel wat gênant om mezelf te zien acteren. Zoiets als je zelf horen zingen. Wel leuk om je ei kwijt te kunnen over je gedachten. Ik heb nu zelfs een documentaire gemaakt over oorlog (Oekraïne en WO2)."

42

"SPOT is gewoon een fijne plek, een houvast. Zeker in Corona tijd. Iedereen wil plezier maken, niemand is negatief over anderen." Er wordt zodoende geen druk ervaren, wel lol. "Men is aardig en ik raak niet overprikkeld." Hierdoor ontstaan (nieuwe) vriendenclubjes. "Het is makkelijk om aan te sluiten door de uitnodigingen, feestjes en de spelletjes, ook buiten SPOT om".

Wat meer zou motiveren is een betere jongens-meisjes verhouding, meldt een van de jongeren. Er zijn nu relatief weinig jongens, meer diversiteit in de groep zou prettig zijn. *"Het is fijn dat Leon (red. vakdocent) er als begeleider is. Een van man tot man opmerking geeft mij erkenning. Ook meer rechtsgeoriënteerde deelnemers kunnen zorgen voor meer dynamiek en begrip. Wat niet zo motiveert is het linkse in reacties en gedrag. Ik heb er moeite mee als ze bijvoorbeeld andere namen gaan gebruiken. Om erbij te horen en gender neutraal over te komen. Als er echt genderwisseling is heb ik er geen problemen mee, maar juist respect voor".*

Men geeft aan dat de aanleiding om bij SPOT aan te sluiten vooral van sociale aard is

- Onder leeftijdsgenoten zijn.
- De sociale interactie opzoeken en aangaan.
- Nieuwe mensen ontmoeten.
- Zelf meer hulp vragen en samen werken.
- Vrienden maken.

Hierbij wordt ook de Covid-19 periode aangehaald: *"Ik wilde het huis uit. Met anderen omgaan, dat lukte op mijn opleiding en in Corona tijd niet."*

"SPOT was een belangrijke sociale steun tijdens de lockdown. Ik had erge last van de online lessen en mijn gebrek aan concentratie".

Het creatief bezig zijn, zich daarin of daardoor te ontwikkelen, is een veel gehoord en belangrijk motief om bij SPOT betrokken te blijven. Betrokken als in: meedoen, meedenken en SPOT mee verder vormgeven.

Wat inspireert, daagt uit, activeert (of niet)?

“Ik was als kind creatief (dat verdween tijdens mijn middelbare school) en wilde het nu weer oppakken”

“Vroeger was ik creatief. Dat ben ik nu opnieuw aan het ontdekken”.

43

De inspiratiebronnen sluiten aan op de hierboven opgesomde motieven om zich aan SPOT te verbinden. SPOT wordt als ‘leuke club’ van leeftijdsgenoten beschouwd. De sociale elementen die daaraan gekoppeld zijn zorgen voor een goed gevoel. *“Ook als ik bij binnenkomst geen energie heb, de creativiteit komt toch.”*

Het steunen van elkaar is belangrijk. *“Het delen waar we mee zitten en de aanmoediging. Ik probeer theater, dat is eng voor me. Het motto ‘wees creatief, doe gek, doe als een kind’ daagt uit om nieuwe dingen uit te proberen.”*

De voorbeelden van andere jongeren die door hun moeilijke tijd heen zijn gekomen geven kracht en controle.

“De ontwikkeling van de jongeren heeft me geïnspireerd. Zoals de deelnemer die eerst niks zei, vervolgens uit zich zelf is gaan praten en nu een belangrijke speler is en andere jongeren inspireert. Of de deelnemer die niet zo'n zin had en weinig zelfvertrouwen om iets te doen en nu, in korte tijd, haar talent durft te laten zien en zelfs heeft bijgedragen aan de tentoonstelling”.

Op creatief terrein ligt de lat niet al te hoog is de algemene ervaring. Juist het laagdrempelige inspireert. Vervolgens kun je bijleren en je talent uitbouwen.

Het brengt creatieve ideeën. *“ik snuffel nu bijvoorbeeld op marktplaats of ik koop bij de Zeeman broeken om zelf te bewerken (te bleken enzo)”*

"Op de vrijdag is het lekker klooien en kletsen. Ik word meestal geïnspireerd door het thema van de avond. Daarna is het een uitdaging om uit te werken wat er in mijn hoofd zit."

"De expositie was zowel inspirerend als een uitdaging. Ik was vooral achter de schermen aan het werk. Maar er werd ook een werkje van mij getoond. Echt een bijzondere avond!"

"Die opmerking van een deelnemer: Ik heb een depressie én toch een f..ing leuk kunstwerk gemaakt. Dat raakte me!"

"Je maakt iets in zo'n 2 uur en dat laat je aan anderen zien of het ze ervaren".

"Lef die ik bij anderen zie. Dat wil ik ook!"

Wat wil je (nog) leren bij of via SPOT

Voorafgaand aan de aanmelding bij SPOT of het begin als deelnemer was men niet bewust met specifieke doelen bezig. Behalve het doelgericht naar SPOT als fysieke ontmoetingsplek komen en dan meedoen. Toch popt er nu een en ander op bij verder doorvragen. De gerichtere vraag naar wat men leert of wil leren, door SPOT bereikt, of nog wil bereiken lijkt meer tot de verbeelding te spreken.

De focus van veel persoonlijke leerdoelen ligt bij uitstek op het sociale component en de persoonlijke ontwikkeling:

- Ik wil leren me te socialiseren.
- Vrienden maken
- Sociale vaardigheden, door te oefenen.
- Me meer open op te stellen.
- Gesprekken aangaan, publiekelijk spreken
- Meer (actief) leren dan bij de basis GGZ. Én leren presenteren, zoals met meisjes praten.
- Ik heb zelf een vrij sterke mening, het uiten daarvan kan wat meer in balans.
- Ik wil me ontwikkelen. De benadering als (jongeren) ervaringsdeskundige, hoe doe je dat?
- Als deelnemer kun je jezelf zijn, als ervaringsdeskundige gaat het niet om je eigen emotie. Dat is soms ingewikkeld, bijvoorbeeld bij een dag van 'terugval'. Mijn doelen: het leren parkeren, de eigen emotie aan de kant zetten en er voor de jongeren zijn.

“SPOT is dé stabiele factor in mijn week.”

“Thuis werd ik niet gestimuleerd. School kent veel regeltjes. Bij SPOT word ik vrij gelaten. Dat is soms moeilijk, maar ik leer mezelf er beter door kennen”.

“Het creatieve komt weer naar boven, dat was ik kwijt.”

Voor wat betreft de activiteiten is het uitgangspunt het oriënteren op de eigen talenten en de uitbreiding daarvan. Enkele verzamelde uitspraken rondom de wensen hierbij:

- Ik wil van alles leren. Het voordeel van het Kunstaanbod vind ik dat ik het zelf niet hoeft te bedenken.
- Leren fouten durven te maken is mijn grootste uitdaging.
- Ik wil me beter voelen in en door mijn Kunst.
- Jammer genoeg is er geen acteerles.
- Ik zou graag nog meer willen leren, les en technieken krijgen.

De impact van SPOT

Vanuit een idee van jongeren is het project SPOT opgezet. Er is een Kunstwerkplaats gecreëerd en een activiteitenaanbod ontwikkeld. Nu, na een aantal jaren looptijd, evalueren we aan de hand van dit onderzoek de beleving van de deelnemende jongeren. Wat waren hun verwachtingen en wat is de impact van hun deelname, oftewel: wat zijn de gevolgen die zij zelf ervaren door dit project? De volgende vragen hebben zij spontaan, in een ‘split second’, beantwoord. De ondervinding, sociaal/creatief/persoonlijke ontwikkeling, volgde daarna.

Wat heb je bij of door SPOT geleerd/(al) bereikt?

Op sociaal, relationeel niveau:

- Het maken van vrienden is gelukt, we spreken ook buiten SPOT af <meest genoemd>
- Ik meng me nu in groepen. SPOT heeft me gestimuleerd aan te sluiten bij een schoolband!
- Het sociale, het hechte, daardoor heb ik nu ook werk gekregen.
- Mensen spreken me meer aan.
- Een veilige plek en afleiding. Ik heb een SPOT vriendengroep én een vriendin.
- Mijn vrienden verviervoudigd.

Op creatief vlak:

- Moed om me creatief te uiten. Bijvoorbeeld voor een eigen Instagram account. Ik ben nu echt zichtbaar en laat met foto's zien wat ik allemaal maak.
- Trots zijn. Ik neem bijvoorbeeld leuke dingen mee naar huis, zoals de collage die ik heb gemaakt.
- Ik heb meer talenten dan ik ooit dacht.
- Me verwonderd over ieders creativiteit, doorzettingsvermogen, talent en maatschappelijke kansen.

46

Reflecties, qua persoonlijke inzicht en ontwikkeling:

- Fouten maken mag.
- Geleerd om vanuit veiligheid mijn grenzen aan te geven.
- Ik doe praktijkervaring op. Vind het leerzaam. Het valt me bijvoorbeeld op dat als ik de jongeren buiten tegen kom dat ze naar beneden kijken, geen oogcontact maken. En bij SPOT zie ik ze opleven. Iedereen heeft het dan naar z'n zin.
- Omgaan met het verantwoordelijkheidsgevoel; opletten hoe het met de anderen gaat. Dingen niet mee naar huis nemen, de jongeren in de gaten houden door erbij te gaan zitten, ze aan te zetten tot reflecteren. <ervaringsdeskundige>

Wat is het effect van SPOT op jouw welzijn, op hoe je je voelt?

47

De geïnterviewden onderscheiden bij deze vraag SPOT als “fysieke plek”, concrete ontmoetingsplek enerzijds en anderzijds als werkplaats om creatief bezig te zijn. Daarnaast ziet men SPOT als leeromgeving die een proces in beweging brengt. Een proces dat ook buiten SPOT als fysieke plek door gaat. SPOT als katalysator.

De sociale, relationele, beleving bij SPOT beïnvloedt de stemming. Een positieve sfeer ter plekke, een groeps-, vriendschapsgevoel brengt bijvoorbeeld:

- Een nieuw vriendengroepje en dat helpt me om teleurstellingen te voorkomen (bijvoorbeeld als het gaat om terugval).
- Hechte vriendschappen, ik voel me gesteund en ben minder eenzaam.
- Ik word gezien. Het gaat nu dan ook een stuk beter dan toen (vóór mijn deelname aan SPOT).

Creatief bezig zijn levert tevreden gevoelens op. Zoals:

- Door de SPOT activiteiten ervaar ik weer plezier.
- Mijn onzekerheid neemt af door de feedback die ik krijg. Ook in algemene zin ervaar ik het als een spiegel.
- Rust, structuur (met name in Coronatijd). Leuk werk, creativiteit, het huis uit. Mijn vervelende gedachten nemen af. Fijn om in het hier en nu in contact te zijn.

“3x per week is perfect voor mij. Tussendoor, op de dinsdag en donderdag voel ik dat ik weer naar SPOT wil.”

Het effect van SPOT als katalysator

- SPOT zorgde voor grote stappen, zo heb ik zelf werk gezocht en gevonden. Ik heb weer structuur en zelfvertrouwen.
- Mijn ouders zijn trots op me, het contact met hen gaat nu zo’n stuk beter!
- Qua stemming word ik tijdens en door SPOT ontspannen, dat geeft een fijn gevoel. Ik lig goed in de groep.

"Gelachen met de andere jongeren. Is leerzaam en voelt ontspannen".

*"Ik ben nu vrolijker en energieker".
<vaker genoemd>*

"SPOT draagt bij aan ieders Wellbeing. Het is goed voor je eigen ontwikkeling. Zo ben ik heel erg gegroeid. Ik ben zelf verbaasd, zo positief en aangenaam verrast. Bizar dat ik zo veel zekerder ben geworden. Het geeft me een trots gevoel, blij dat ik er toch uit kom. Echt heel blij. Ik ben extreem dankbaar voor SPOT."

48

Welke reacties krijg je uit je omgeving naar aanleiding van je SPOT deelname?

Deelname aan SPOT is vrijwillig. De aanleiding en motivatie om langs te komen zijn van persoonlijke aard en op pagina 31-34 beschreven. De beslissing om mee te doen ligt bij de jongere zelf. Men weet van het bestaan van SPOT af via de directe omgeving, bekenden, professionals en soms familie. Zowel bij SPOT als in dit onderzoek staan de deelnemende jongeren centraal. Vandaar dat we hen speciaal vragen welke impact SPOT op hen heeft (gehad). Vooruitlopend op een mogelijk wenselijk vervolgonderzoek verkennen we bij deze toch alvast, uit belangstelling, een aantal van de reacties die de jongeren uit hun omgeving hebben gekregen tijdens hun deelname aan de SPOT activiteiten en wat die reacties hen brengt. Hieronder de bloemlezing uit de interviews.

- Mijn therapeut ondersteunt mijn deelname. Ze ziet nu meer initiatief bij mij en dat ik meer leuke dingen vind en doe.
- Ik krijg vanuit de Hoofdzaak mee dat ik als ervaringsdeskundige door mijn eigen verhaal anderen kan helpen. Door vanuit mijzelf te praten en niet voor de ander in te vullen. Dat ik daarin lerende ben.
- De therapeut tijdens het familiegesprek: "je vertelt altijd enthousiast over SPOT"

"Ik neem soms creatieve producten mee naar huis om te laten zien."

"Ik verras mijn ouders nu!"

"Mijn ouders zeggen: meer vrienden, goed gedaan!"

De vraagstelling was bewust met het begrip 'omgeving' ruim gesteld, om de geïnterviewden zelf te laten bepalen wie zij hiermee bedoelden. Vrijwel zonder nadenken werd met omgeving bij jongeren aan familie en vrienden gedacht.

- Ik vertel veel over SPOT aan mijn ouders en vriend. Ik heb ook wel eens een vriend mee naar SPOT genomen.
- Men is blij dat ik er wekelijks naar uit kijk, dat ik het er naar mijn zin heb. Eerder was er een groot contact gat met mijn broertje. Nu stel ik me opener op, ik ben aanspreekbaar krijg ik als feedback.
- Mijn ouders zijn trots. Ik kan beter met problemen en emoties omgaan. Heb nu ook contact met leeftijdsgenoten.
- Moeder vraagt regelmatig hoe het bij SPOT was. Dat is fijn.
- Ik had geen goede band, ik ben gesloten. Nu vind ik het leuk om over SPOT te vertellen en e.e.a. te laten zien. Direct na SPOT heb ik beter contact met mijn ouders, niet als ik van mijn werk kom.
- Mijn ouders merken dat het beter met me gaat: ik ben vrolijker, kom op tijd uit bed en zit niet meer de hele dag te gamen. Ik vertel over SPOT, bijvoorbeeld over de opdrachten.
- Feedback van ouders: je zit beter in je vel, bent rustiger, minder stress.
- Ik heb een goede band met mijn ouders. Zij tonen belangstelling voor wat ik doe. Ze zijn begaan met me en geïnteresseerd. Ik vertel hen over SPOT en ze zijn naar de exposities geweest. Zelf heb ik ook eens een vriendin mee naar SPOT genomen.
- Ik heb mensen mee naar de tentoonstelling genomen, was leuk.

Extra input over de waargenomen impact van SPOT

-spontaan ontvangen vanuit de omgeving van de jongeren-

Hoewel relaties in de nabije omgeving (zoals ouders/familie, voogden, school en hulpverleners) niet in ons onderzoek zijn benaderd, kwamen toch reacties binnen. Ons inziens waardevolle informatie, in termen van waarneembaar effect van SPOT:

Citaat moeder na 1^e SPOT activiteit van haar kind:

"S was er vanochtend. Ik mocht ook voor een half uurtje van de ongedwongen sfeer genieten en toen ging ik weg. Ik had het gevoel dat ze daar op een fijne spot zit... het voelde goed. Ik zag een opgewekt gezicht toen ze terug kwam.... Met wat blauwe verfplekjes op het puntje van haar neus... en op haar lievelingsbroek.

En wat mij verbaasde, die vlekken mochten blijven. De kleren hoefden niet meteen in de was.

Ze wil de komende maandag weer graag komen. Heel fijn dat deze plek bestaat."

50

Citaat moeder van een meisje na 2^e SPOT activiteit (en op school uitgevallen):

"Misschien overbodig, maar de behoefte heb ik wel... ik ben jullie zo ontzettend dankbaar dat jullie SPOT hebben bedacht. S was voor de 2^e keer gisteren daar... helemaal op, maar zo gelukkig! Ze had een fantastische middag in het zonnige park, al die kleine dieren met houtskool aan het tekenen. Toen ze mij haar tekenblok liet zien kon ik mijn ogen niet geloven. Ik wist dat ze kan tekenen, maar dit.... Tientallen tekeningen op 3 A4tjes, die zijn zo anders van dat wat ze tot nu toe tekende. Ze was zo trots op zichzelf en ik heb haar echt lang niet zo zien stralen! 😊"

Citaat Jeugd en Gezinscoach voortgezet onderwijs

"SPOT is een uitkomst voor vele kwetsbare jongeren. Via mijn functie jeugd en gezinscoach VO op scholen kom ik veel jongeren tegen die door psychische problemen hebben en hierdoor niet meer in staat zijn om naar school te komen of aan schoolwerk te zitten. Dit maakt dat ze vaak nog dieper in de put komen te zitten en hier niet meer uit dreigen te komen. SPOT is dan een uitkomst. Ze leren hier weer verbonden te zijn met leeftijdsgenootjes, weer kwaliteiten van zichzelf ontdekken en weer een ritme te krijgen. Dit is zoo belangrijk voor hun welzijn en mogelijk ook het weer oppakken van school. Het voordeel is dat het laagdrempelig is, geen wachtlijst en direct toegankelijk. Voor jongeren is het een warm bad met fijne begeleiding waar ze zich meteen welkom voelen en zichzelf met een kwetsbaarheden mogen zijn. SPOT is een welkome aanvulling voor deze jongeren en kan niet gemist worden."

Citaat GGZ professional:

“Het aanbod van SPOT brengt de behandeling van jongeren binnen de GGZ in een stroomversnelling. Het enige wat van het netwerk verwacht wordt is dat ze een jongere een eerste keer richting de voordeur helpen, vervolgens neemt SPOT het over!”

Ik heb een avond mee mogen kijken en wat opviel was de relaxte sfeer, de vele glimlachen, de talenten van de jongeren en de gelijkwaardigheid in het contact tussen de

jongeren met de begeleiders. SPOT, en vooral de begeleiders zorgen voor een plek waar jongeren meer vertrouwen krijgen in zichzelf en zicht op de talenten die ze hebben. Na soms lange afzondering krijgen ze weer contact met leeftijdsgenoten.

Juist voor de jongeren die tussen wal en schip vallen en waar kwaliteiten niet voldoende tot bloei kunnen komen in het schoolsysteem; een prachtig aanbod. Van geen dagbesteding en sombere gevoelens, naar een vaste baan, vrienden en weer blij mogen zijn. Naast de behandeling binnen de GGZ is dit een welkome aanvulling in een tijd waar jongeren steeds moeten opboksen naar wat er van ze verwacht wordt en denken dat ze perfect moeten zijn in plaats van ervaren dat ze er mogen zijn en dat ze beschikken over veel kwaliteiten.”

51

Een stagiair verzamelde de volgende antwoorden op de volgende vraag: ‘hoe beschrijven de deelnemers SPOT in één zin?’

Wonderland met artistieke mensen.
 Het brengt me plezier en bezigheid in mijn leven.
 Een plek waar je gevoelens kan uiten in Kunst.
 Ik kan nieuwe dingen ontdekken van mezelf.
 SPOT is een paar uur per week waar je zelf kan zijn.
 Een safe space, die heel veilig voelt.
 SPOT laat je stralen.
 Een moment om iedere week naar toe te leven.
 SPOT is te gek.
 SPOT geeft mij energie.
 Gezelligheid en structuur in mijn dag.
 Het geeft mij vrijheid en creativiteit.

Duiding interviews

De verhalen die in de interviews werden verteld geven een beeld van de concrete ervaring van de jongeren bij en door SPOT deelname. En de context van de betekenis van die ervaringen.

Welke betekenis, waarde, heeft SPOT voor hen?

Veel jongeren bij SPOT, en zeker onder de geïnterviewden, kamp(t)en met angstervaringen, of voel(d)en zich geïsoleerd of eenzaam. SPOT betekent een creatieve werkplaats met een veilige, open sfeer en ruimte om talenten te ontdekken en te ontwikkelen. De waarde van SPOT is voor hen veelvoudig:

- **Relationeel**
De jongeren ervaren (h)erkenning als volwaardige en gelijkwaardige deelnemer. De onderlinge verbondenheid wordt als betekenisvol ervaren.
- **Creatieve inspiratie**
De fysieke plek en de ervaren ruimte bieden inspiratie om ideeën vorm te geven. Een combinatie van kennis, beleving en vermaak.
- **Educatief**
De lessen door vakdocenten en de verschillende Kunstdisciplines dagen uit eigen voorkeuren en talenten uit te bouwen.
- **Experimenteel**
SPOT faciliteert verbeeldingskracht. Dit stimuleert de moed om in beweging te komen of te blijven en te experimenteren. De ideeën die tijden, of naar aanleiding van, de SPOT bijeenkomsten worden opgedaan vormen voor velen de basis voor betekenisvolle initiatieven en concrete producten waar men trots op is.
- **Emotioneel**
Het mee maken en meedoen activeert. Kunst en co-productie prikkelt de zintuigen. Trots zijn op de eigen en gezamenlijke Kunstproductie zorgt voor positieve gevoelens.
- **Functioneel**
De Kunstactiviteiten hebben betekenisvolle effecten. De jongeren geven zelf talrijke voorbeelden van de effecten in hun leven en op hun welzijn. Het kan in dat opzicht gezien worden als functionele interventie.
- **Verrijkend**
De opgedane sociale contacten, de uitbreiding van vaardigheden en het toegenomen zelfvertrouwen bieden houvast en voor velen een mate van verlichting. Dit betekent bijvoorbeeld het ervaren van (meer) plezier en voldoening.

Conclusie door de jongeren

Met de ervaring, beleving en waarde van SPOT voor de deelnemers individueel is hun mening gepolst over het belang van SPOT, nu en voor de toekomst. Wat concluderen zij?

“SPOT heeft zichzelf bewezen: jongeren nemen anderen mee, dat gebeurt niet bij de GGZ.”

Wat SPOT is, moet zijn en blijven:

- Een vriendelijke, open setting.
- Een plek waar je je eigen dingen kunt doen en ontdekken. “Zo anders dan bij de hulpverlening via de gemeente en de GGZ, die volgen de lijstjes”.
- SPOT is belangrijk, een veilige omgeving met en voor jongeren. Laagdrempelig. Creativiteit als uitlaatklep en om je verder te ontwikkelen, een introductie om verdere stappen te ondernemen. “SPOT is een mooie aanvulling op de GGZ, zeker gezien de wachtlijsten”.
- Een unieke plek. SPOT is goed voor het mentale welzijn. Het zorgt voor sociale interactie, iets te doen hebben. Werkt preventief qua stemming. Het is makkelijk om er naar toe te gaan, zonder druk. Het is een vorm van dagbesteding, maar je wordt niet in een hokje gedrukt. Het voelt niet als therapie, maar als een leuk clubje.
- SPOT is een fijne plek om naar toe te gaan, zeker als je verder weinig of niks te doen hebt. Het is leuk om hier te zijn. Je wordt geaccepteerd om wie je bent, kunt makkelijk aansluiting vinden en vrienden aan over houden.
- Een veilige plek waar je jezelf kan zijn, en het gezellig met elkaar hebt.
- Als ervaringsdeskundige kun je bij SPOT veel observeren. Zoals de houding van de deelnemers: hoe stelt iemand zich op. Kijken naar ander gedrag (in de zin van anders dan anders), dit te signaleren en te bespreken of voor te leggen aan de begeleiders.
- Via SPOT kun je andere mensen ontmoeten. Je komt op andere gedachten. Het is een fijne plek om eruit te zijn, om iets anders te doen.
- SPOT is een laagdrempelige en oordeelvrije plek waar je naar toe kunt gaan en aan de slag kan. Therapie is daarentegen doelgericht, met vaste thema's en opdrachten waar een hele theorie achter zit. SPOT is een plek waar je je zelf kan zijn, gewoon en dingen doen. Vrij en toch je emotie kwijt kunnen, Gewoon bezig zijn mag, er is geen druk over het eindresultaat. Je hoeft niet per se nuttig, productief zijn. Dat zorgt voor ontspanning. Ik vind het belangrijk dat SPOT doorgaat. Het zorgt voor balans, acceptatie, veiligheid, herkenning (verschil met de GGZ). Je hoeft je niet verantwoordelijk te voelen voor je tegenslagen. Goed dat er geen behandelvereiste is.
- SPOT is een goede afleiding. Heeft mij geholpen in mijn herstel. Leert loslaten. Werkt voor jongeren gezien hun leeftijd, persoonlijke ontwikkeling en levensfase. SPOT stimuleert creativiteit en zelfontwikkeling. Het is laagdrempelig.
- SPOT is een uitweg, een pauze van school en druk van het leven.
- Bij SPOT is er altijd plek voor iedereen. Laagdrempelig, er wordt naar je geluisterd, je wordt gezien. Het geeft een fijn gevoel om samen Kunst te maken. Vakdocenten zijn op de achtergrond aanwezig, bieden ondersteuning. SPOT kan veel mensen helpen vanwege de toegankelijkheid (zonder voorselectie).

"SPOT is uniek: creatief én elkaar steunen. Dat is een goede combi. SPOT bewijst dat er "ok mensen" zijn. Dat heb ik nu ervaren."

"Ik deel graag mijn ervaringen over SPOT vanwege mijn enthousiasme. Elke week om naar uit te kijken; het is het meest laagdrempelige wat ik ooit heb meegemaakt."

"SPOT brengt me 'terug op de baan."

"Een reden om uit je bed te komen!"

Voor wie SPOT is en moet zijn:

- Vooral voor mensen die zich buitengesloten voelen, bijvoorbeeld vanwege hun geaardheid.
- Voor iedereen die iets wil maken, iets met Kunst heeft.
- Toegankelijk voor iedereen. Het is duidelijk zichtbaar hoeveel mensen hier komen en het naar hun zin hebben.
- Iedereen die "struggled" met mentale gezondheid. Bijvoorbeeld autisme, adhd of mensen zoals ik. Er is voor ons eigenlijk geen alternatief of niet toegankelijk. Want groepstherapie is echt een klinische setting. Ik zet grotere stappen dan bij de GGZ. Zeker op het sociale niveau.
- Voor jongeren die buiten de boot vallen, weinig sociale interactie hebben of niet goed genoeg functioneren voor werk. Je voelt hier niet 'gehandicapt'.
- Vooral geschikt voor psychiatrische patiënten. Het biedt een uitlaatklep, levert sociale contacten op, je kunt je hoofd omzetten in creativiteit.
- SPOT is voor kwetsbare jongeren, die vooral moeite hebben om vrienden te maken. En voor jongeren die bij minderheden horen, zoals: lhbt, kleur, transgender, gepest zijn. Voor iedereen die ruimte nodig heeft om zichzelf te zijn en Kunst wil maken. SPOT vind ik heel cruciaal. Het is belangrijk om naar toe te gaan. Zeker voor lhbt jongeren. In Alkmaar is er geen andere plek om naar toe te gaan. Bij SPOT is er acceptatie en geen discriminatie,
- SPOT is voor creatieve jongeren met een rugzakje (maar niet te heftig). Een veilige omgeving, zonder homofobie. Iets om naar uit te kijken. Voor jongeren die nu een gebrek hebben aan een sociale en creatieve plek en deze nodig hebben als het gaat om mensen en begeleiding.

“Mensen zijn nu eenmaal groepsdieren. Bij SPOT kun je alleen of met elkaar ontspannen lekker doen wat je wilt. Zonder druk!”

“Qua leeftijd zit ik dicht bij de jongeren en hun belevingswereld. De jongeren voelen dat ik aan hun kant sta. Bijvoorbeeld met betrekking tot school, examen, sociale omgang. Deelname aan SPOT is voor sommigen een kwestie 'op leven en dood', letterlijk. SPOT vergroot de springplank om vooruit te gaan. Een plek om niet te problematiseren, maar je als mens te voelen.”

“Ik ben bij SPOT op mijn gemak, kan mezelf zijn en zie het als opstap naar het meer ondernemen van andere activiteiten en ook thuis creatief te zijn.”

55

Naast alle bovengenoemde punten worden tevens een aantal randvoorwaarden genoemd die van belang worden geacht:

- Professionele begeleiding: het is essentieel om de betrokken jongeren te (leren) kennen. Een inzicht te hebben in wie zij zijn.
- Begeleiders die ervaring hebben met hoe er het best met je kan worden omgegaan (bijvoorbeeld als je niets onderneemt) hetgeen voor een veilig gevoel zorgt.
- Ondersteuning door en betrokkenheid van ervaringsdeskundige(n): vanuit het perspectief van de jongeren praten is een toevoeging aan SPOT. Ook in de voorbereiding om te denken aan... (ref praktische tips), hoe gaan we e.e.a. doen/aanpakken.

Eindconclusie

Met dit onderzoek hebben we de invloed van SPOT op het welbevinden van de jongeren zo meetbaar en zichtbaar mogelijk gemaakt. Dit hebben we gedaan aan de hand van de drie hoofdvragen, die we samen met de deelnemers hebben opgesteld:

1. Wat **betekent** SPOT voor de jongeren?
2. In hoeverre is er **een effect** van SPOT op hoe jongeren zich voelen?
3. **Waarom** en **hoe** werkt SPOT voor jongeren of niet?

56

1. De reacties op de stellingen over de ervaringen bij SPOT en op de vragen tijdens de interviews geven duidelijk antwoord op de 1e vraag, wat SPOT **betekent** voor de deelnemende jongeren. SPOT heeft een belangrijke functie in het leven van de deelnemende jongeren. Het betekent herkenning én erkenning. Een veilige, open, plek om er te zijn, om geaccepteerd te voelen. Inclusief al je eigenaardigheden, angsten of onzekerheden. Om op terug te vallen voor steun en structuur. Al dan niet bij een 'terugval'. Waar ruimte is om je creatief te ontwikkelen samen met anderen, met wie ondertussen ook nieuwe vriendschappen worden opgebouwd. SPOT zet jongeren in hun kracht. Zo kan SPOT bijdragen aan (zelf-) vertrouwen en hoop voor de toekomst, wat van onschatbare waarde is.
2. Om de vraag te beantwoorden in hoeverre er **effect** is van SPOT op hoe jongeren zich voelen zijn de resultaten over welzijn en ervaringen bij SPOT op meerdere manieren geanalyseerd. Via vragenlijsten over welzijn én interviews geven jongeren aan dat hun SPOT deelname hen positief beïnvloedt. Hoewel veel jongeren, die al een langere periode bij SPOT komen, blijven worstelen met hun mentale gezondheid, herkennen ze bij zichzelf verschillende positieve effecten van SPOT op hoe ze zich voelen. De plezierige sfeer en kunstactiviteiten stemmen blij. Ook ná SPOT, gedurende de week, voelen ze zich vrolijker en energiever. SPOT inspireert, daagt uit en zorgt voor een veilige basis van waaruit ze nieuwe stappen in hun leven durven te zetten of te ondernemen.
3. De belangrijkste redenen **waarom** en **hoe** SPOT voor jongeren werkt lijkt te zitten in het laagdrempelige karakter, de ongedwongen sfeer met een duidelijke focus op de Kunsten. Door co-creatie en co-productie zorgen de kunstvakdocenten samen met de jongeren voor een veilige plek waar zij zich vrij voelen om hun identiteit en talenten te ontdekken en zich verder creatief en sociaal te ontwikkelen.

Samenvattend kunnen we stellen dat de jongeren de SPOT doelstelling, zoals geformuleerd in het oorspronkelijke projectplan¹, herkennen: jongeren met een psychische kwetsbaarheid worden geprikkeld hun kunstzinnige talenten te verkennen. Zij ervaren gelijkwaardigheid en wederkerigheid bij de invulling van SPOT als project. Hun deelname draagt bij aan het (her)pakken van de eigen regie, autonomie en kracht. SPOT kan daarmee gezien worden impactvol voor het welzijn van de deelnemende jongeren.

Aanbevelingen van de deelnemers

De tussentijdse onderzoeksresultaten zijn gepresenteerd aan alle jongeren die met het onderzoek meededen, die beschikbaar waren en aanwezig wilden zijn. Hierbij was ruimte om te reageren en vragen te stellen. Daarna hebben we volgens de Delphi variant bij iedereen individueel en anoniem via post-its hun reacties en aanvullingen geïnventariseerd. We noemen hieronder alleen hun toevoegingen of de punten die zij extra willen benadrukken.

Waarom moet SPOT vasthouden/wat moet blijven en waarom?

- De veiligheid die voorop staat. Om jezelf te mogen en kunnen zijn.
- De verschillende vakdocenten die les geven en begeleiden. De variëteit aan kunstvormen, opdrachten en voorbeelden is leuk en leerzaam.
- Het thematisch werken is inspirerend.
- Kwetsbare jongeren als doelgroep. Zorgt voor wederzijds begrip.
- Het laagdrempelig karakter en zonder druk. De vrijheid hebben om al dan niet te komen of mee te doen. "Niks moet". Dit zorgt voor eigen regie en stimuleert het eigen verantwoordelijkheidsgevoel.

Welke wensen en verwachtingen zijn er voor de toekomst van SPOT?

- Uitbreiding is nodig. In z'n algemeen is SPOT van levensbelang en op meer plekken nodig. Het leidt tot het verhogen van de kwaliteit van leven, zonder wachtlijst (!) Laagdrempelig, vergroten van het sociale netwerk, geluksmomenten, meer normaal maatschappelijk leven, opbouw van structuur- en leefwereld.
- Het planmatig met thema's werken. Weten wat te verwachten nodigt uit, motiveert en leidt eventueel tot eigen (deelnemers)voorbereiding.
- Ook activiteiten/producten die thuis, buiten SPOT om, worden gedaan/gemaakt laten zien en bespreken.
- Deelnemers stimuleren zelf ideeën aan te dragen. Bijvoorbeeld met elkaar een inspiratieboek maken. Dit kan activerend werken.
- Ook buiten SPOT activiteiten met elkaar ondernemen, samen met de begeleiders (voor het veilige gevoel).
- Begeleiders met kennis van Kunst én van GGZ triggers zijn (voorlopig) nog nodig.
- Meer ruimte voor persoonlijke gesprekken, met elkaar en/of met een deskundige, een begeleider. Bijvoorbeeld met een ervaringsdeskundige.
- Meer verscheidenheid in aanbod en disciplines: bijvoorbeeld workshops met behulp van gastdocenten. Voor de afwisseling en om veel te leren.
- Gebruik maken van actuele thema's. Bijvoorbeeld maatschappelijke thema's.
- Dagelijks een SPOT plek en aanbod.
- Exclusief een eigen SPOT werkplaats (waar anderen geen toegang toe hebben).
- Goed en meer materiaal.

"Mijn wens: thema's bespreken en daar Kunst over maken. Bijv. thema LHBTQIA+."

Aanbevelingen van de onderzoekers

Het belang van SPOT voor de deelnemende jongeren is groot. In relatief korte tijd heeft SPOT zich als project in de stad en regio Alkmaar onmisbaar gemaakt binnen het kunst- en cultuuraanbod voor psychisch kwetsbare jongeren. Dit bleek ook tijdens de COVID-19 pandemie, toen het gewone sociale leven van veel jongeren tijdelijk tot stilstand kwam door de schoolsluitingen en de andere maatregelen om COVID-19 tegen te gaan. SPOT kon toen open blijven, wat zorgde voor veel houvast en structuur voor jongeren die kwetsbaar zijn voor psychische ontwrichting.

De belangrijkste aanbeveling is daarom om een overgang van SPOT als **project** naar SPOT als **duurzaam aanbod** te realiseren. Duurzaam aanbieden betekent dat SPOT niet steeds afhankelijk is van verschillende subsidies, maar dat er een vast budget voor SPOT wordt vrijgemaakt. Hiermee kan SPOT een serieuze partner blijven in het veld van de Kunsten/jongerenwerk en jeugdhulpverlening. Op deze manier kunnen jongeren die dit nodig hebben direct en laagdrempelig deze ondersteuning krijgen op de momenten en voor de periode dat zij dit zelf nodig achten. Op die manier draagt SPOT bij aan herstel: vallende sterren weer laten stralen.

Hoe SPOT als duurzaam aanbod verder vorm krijgt en gefinancierd kan worden ligt buiten de reikwijdte van dit onderzoek. Wel zien we een aantal aspecten naar voren komen die aandacht zullen vragen bij een overgang van SPOT als project naar SPOT als duurzaam aanbod, te weten:

- De rol van de GGZ en van ervaringsdeskundigen binnen SPOT. (Denk bijvoorbeeld aan: is het voor het gevoel van veiligheid noodzakelijk dat er altijd een professional vanuit de GGZ aanwezig is, of kunnen ervaringsdeskundigen dit op termijn overnemen.)
- Flexibel op- en af kunnen schalen, afhankelijk van de vraag en de (on)mogelijkheden. (Denk bijvoorbeeld aan de Corona-periode.)
- Duurzame samenwerkingsrelaties en afspraken onderhouden zodat SPOT niet te veel afhankelijk is van enkele personen maar goed is ingebed bij alle samenwerkingspartners.

Verder is een aanbeveling om de **wensen en behoeften vanuit de doelgroep regelmatig methodisch te inventariseren, te evalueren** en, indien mogelijk, te integreren in het aanbod. (Zie ook de suggesties in het vorige hoofdstuk, waar de deelnemende jongeren zelf hun aanbevelingen meegeven). Omdat SPOT zo'n positieve impact kan hebben op kwetsbare jongeren en veel jongeren in de huidige tijd worstelen met allerlei mentale problemen binnen een maatschappij van waaruit ze veel druk ervaren (prestatiedruk, sociale druk) zou het uitbreiden van SPOT - meer deelnemers/aanbod, ook in andere steden gewenst zijn én in een belangrijke behoefte voorzien.

Het **onderzoek** naar SPOT was beperkt in tijd en opzet, wat het lastig maakte om op een zuivere manier met behulp van vragenlijsten de invloed van SPOT op het welzijn van de deelnemers te objectiveren. Het aantal deelnemers dat meerdere keren de vragenlijsten

invulde was relatief klein én er gebeurde veel naast SPOT dat invloed had op hoe jongeren zich voelden.

Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is daarom om **meer deelnemers een langere periode te volgen**: vanaf het moment dat ze starten bij SPOT tot het moment dat andere bezigheden weer zo op de voorgrond komen dat de behoefte om naar SPOT te gaan verdwijnt. Hierbij is het zinvol om iets explicieter te kijken naar aan welzijn gerelateerde persoonlijke eigenschappen, zoals weerbaarheid, zelfvertrouwen en sociaal-maatschappelijke stappen, omdat hierin een groei te verwachten is die mogelijk makkelijker aan SPOT gerelateerd kan worden dan hoe je je voelt.

59

Hoewel er binnen dit onderzoek ook enkele ervaringen verzameld zijn vanuit het sociale netwerk van een aantal jongeren, was dit vrij beperkt. Voor een vervolgonderzoek raden we daarom aan om **de sociale omgeving van jongeren meer te betrekken** zodat we vanuit verschillende invalshoeken een compleet beeld te krijgen van de impact van SPOT.

Verder zou het interessant zijn én in het belang van de waardebepaling van SPOT richting alle betrokkenen (deelnemers en hun omgeving, begeleiders, stakeholders e.a.) om op termijn een vervolgonderzoek uit te voeren dat antwoord kan geven op aanvullende verdiepende vragen. Bijvoorbeeld:

- In welke mate draagt SPOT op langer termijn bij aan het (persoonlijk en maatschappelijk) herstel van de deelnemers?
- Wat gaan SPOT deelnemers na SPOT doen in het kader van maatschappelijke participatie, zoals opleiding, werk of anderszins?
- In hoeverre kan er informatie verkregen worden over de mogelijke preventieve kant van deelname?

Samenvatting

SPOT is een creatieve werkplaats en biedt jongeren en jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid laagdrempelig ruimte om onder begeleiding van kunstvakdocenten bezig te zijn met Kunsten. Zoals: beeldende kunst, theater, muziek, spoken word, film, fotografie.

De deelnemende organisaties in het samenwerkingsverband rondom SPOT (Artiance en GGZ Noord Holland Noord) beschrijven in het projectplan van 2020 de ambitie en het voornemen om van SPOT een onmisbaar onderdeel van het cultuuraanbod voor psychisch kwetsbare jongeren in de stad en de regio Alkmaar te worden.

De vraag om de impact van SPOT als plek en haar activiteiten te onderzoeken komt voort uit: de belangstelling van de genoemde organisaties (1), de begeleiders (2) en jongeren (3). Hun wens is om SPOT duurzaam aan te kunnen bieden aan de jongeren die dit nodig hebben.

60

SPOT is door de jongeren zelf bedacht, als plek om naar toe te gaan, met structuur voor de dag en een aanbod gericht op de artistieke ontwikkeling van de deelnemers.¹ Zowel de deelnemende jongeren als de betrokken organisaties veronderstellen dat door bezig te zijn met de Kunsten de jongeren zich sterker gaan voelen, meer zelfvertrouwen krijgen, plezier ervaren en trots op zichzelf kunnen zijn. Met dit onderzoek maken we de impact van SPOT op het welbevinden van de jongeren zo meetbaar en zichtbaar mogelijk. Dit hebben we gedaan aan de hand van 3 hoofdvragen, die we samen met de jongeren hebben opgesteld:

1. Wat **betekent** SPOT voor de jongeren?
2. In hoeverre is er een **effect** van SPOT op hoe jongeren zich voelen?
3. **Waarom** en **hoe** werkt SPOT voor jongeren of niet?

Er is hierbij een combinatie gemaakt van kwantitatief onderzoek, door middel van vragenlijsten, en kwalitatief onderzoek, door middel van semigestructureerde individuele diepte- interviews met jongeren én begeleiders met ervaringskennis. Enerzijds is er informatie verzameld over de psychische gezondheid en het welzijn en of dit verandert als jongeren langer deelnemen aan de SPOT activiteiten. Daarnaast is de bredere context uitgevraagd om een concreter beeld te krijgen van hoe dit er dan precies uitziet. Zo ontstaat meer zicht op waarom en hoe SPOT wel of niet kan werken voor jongeren.

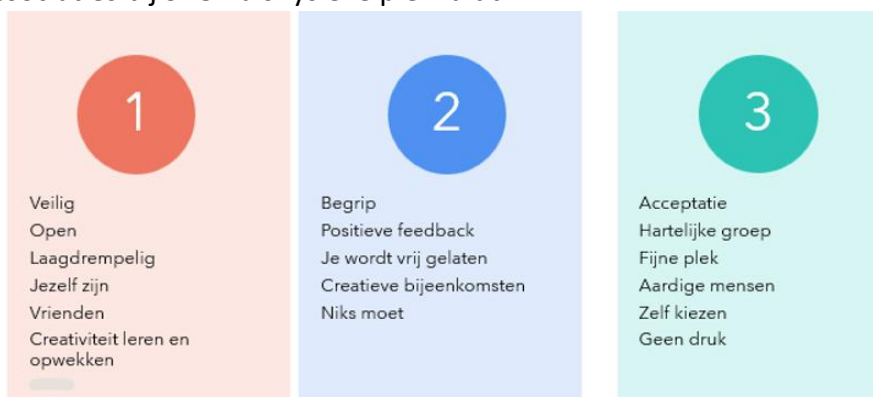
Samenvatting wat er uit de *vragenlijsten (kwantitatief)* naar voren komt:

61

- Jongeren zijn heel positief over de eigen ervaringen binnen SPOT, zowel op creatief als sociaal vlak en over de invloed van SPOT op hun leven. Er is hierin geen verschil tussen jongeren die al langer komen en jongeren die net gestart zijn bij SPOT. Positieve ervaringen bij SPOT hangen samen met het in het algemeen ervaren van verbinding, hoop, en betekenis, passend bij herstel.
- Verder geven de jongeren aan dat er vaak (maar niet altijd en ook niet bij iedereen) een positief effect van SPOT is op hoe ze zich de rest van de week voelen. Een aantal jongeren heeft de vragenlijst op 4 momenten ingevuld. In deze groep zijn geen duidelijke veranderingen in psychische gezondheid en welzijn te zien die direct te relateren zijn aan SPOT. Waarschijnlijk omdat er ook veel andere aspecten zijn die invloed hebben op hoe jongeren zich voelen. Ook was de periode waarin jongeren gevolgd werden relatief kort en de groep die de vragenlijst op 4 momenten had ingevuld relatief klein. Dit is een beperking van de onderzoeksopzet.
- De ervaren prestatiedruk bij SPOT is lager dan prestatiedruk in het algemeen. Hoe positiever jongeren de vragen invullen over ervaringen bij SPOT (sociaal en creatief) hoe minder prestatiedruk jongeren bij SPOT ervaren.

Samenvatting wat er uit de *interviews (kwalitatief)* naar voren komt:

Aan de hand van persoonlijke interviews is samen met de deelnemers gekeken naar SPOT als plek om *te zijn* én SPOT als *werkplaats met een creatief aanbod*. De top 3 van de meest genoemde associaties bij SPOT als fysieke plek luidt:

De geïnterviewden kwamen met rijke verhalen, beschrijvingen en voorbeelden om de impact van SPOT op hun welzijn, hun leven en hun groei te illustreren. Deze zijn zoveel mogelijk in de taal van de jongeren zelf in dit onderzoeksverslag gebundeld, samengevat of geclusterd. opgenomen. Hun quotes zijn verzameld en met toestemming geciteerd. Bij deze een compilatie:

Quotes

Ik kijk elke week naar SPOT uit, ik leer omdat ik gestimuleerd word. Dat zorgt voor zelfvertrouwen

"SPOT is my life saver"

"SPOT is een booster, daardoor ben ik de hele week blij"

"SPOT helpt me bij het structureren van mijn leven"

SPOT is de 1^e plek waar ik niet word buitengesloten

"Mijn ouders zijn trots op me, ik kan door SPOT beter omgaan met mijn problemen en emoties"

Inclusief, geen oordeel over lhbt

Een veilige en creatieve plek om op terug te vallen

SPOT heeft mijn creativiteit weer tot leven gebracht

"Ik heb hier vrienden gemaakt"

Een veilige en creatieve plek om op terug te vallen

"Zonder SPOT blijf ik in bed"

Geen therapie, geen ggz taal....Vrijheid!

SPOT Onderzoeksproject 2021-2022

SPOT heeft **invloed** op het sociale niveau. Als ontmoetingsplek beïnvloedt het de stemming van de jongeren in positieve zin. Op creatief vlak levert het deelnemen aan het kunstaanbod tevreden gevoelens. Het activeert, motiveert en de lessen zijn leerzaam. SPOT wordt beschouwd als katalysator. Het levert een bijdrage aan het vergroten van persoonlijk inzicht en ontwikkeling.

SPOT **betekent** herkenning en erkenning. Een veilige, open, plek om er te zijn, om geaccepteerd te voelen, inclusief al je eigenaardigheden, angsten of onzekerheden. Bij SPOT kun je terug vallen voor steun en structuur, al dan niet bij een 'terugval'. Het is een plek waar ruimte is om je creatief te ontwikkelen. Het leren van en met elkaar. Er worden nieuwe vriendschappen opgebouwd. SPOT zet jongeren in hun kracht. Zo kan SPOT bijdragen aan (zelf-) vertrouwen en hoop voor de toekomst.

Het **effect** van het deelnemen aan SPOT op hoe jongeren zich voelen is voor de jongeren zelf en mensen uit hun omgeving waarneembaar. De plezierige ongedwongen sfeer en kunstactiviteiten stemmen blij. Ook ná SPOT, gedurende de week, voelen ze zich vrolijker en energiever. SPOT inspireert, daagt uit en zorgt voor een veilige basis van waaruit ze nieuwe stappen in hun leven durven te zetten of te ondernemen.

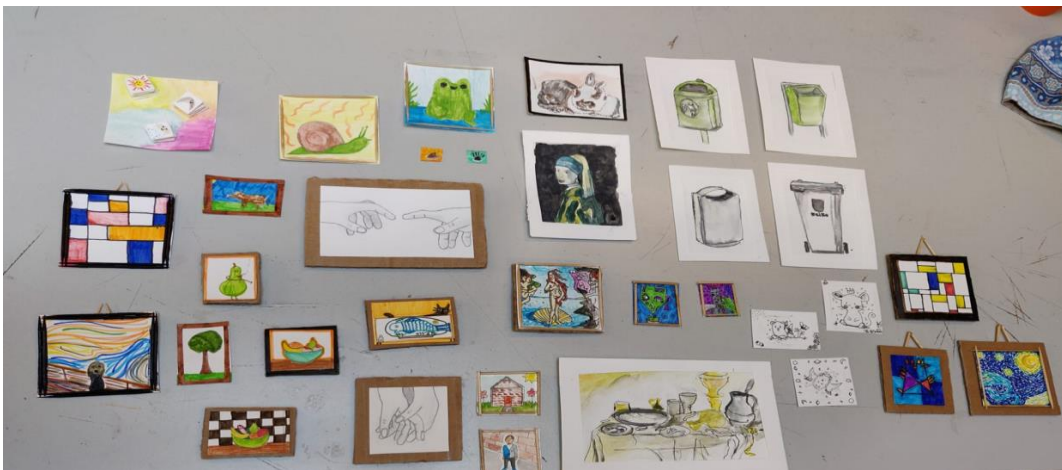
Waarom en **hoe** SPOT voor jongeren werkt lijkt te zitten in het laagdrempelige karakter om indicatiefvrij aan te sluiten en makkelijk deel te kunnen nemen aan de verschillende kunstvormen en activiteiten.

Hoewel het binnen deze verkennende onderzoeksofzet niet mogelijk was om statistisch betrouwbaar aan te tonen dat er *dankzij* SPOT een positieve spiraal ontstaat waarbij de creatieve ervaringen leiden tot meer zelfvertrouwen en welbevinden, komt deze positieve spiraal wel uit interviews en antwoorden op vragenlijst naar voren. Het belang van SPOT voor de deelnemende jongeren is dus groot. Dit bleek nog eens extra tijdens de COVID-19 pandemie, toen het gewone sociale leven van veel jongeren tijdelijk tot stilstand kwam door de schoolsluitingen en de andere maatregelen om Corona tegen te gaan. SPOT kon toen open blijven en zorgde voor veel houvast en structuur voor een groep kwetsbare jongeren.

Door co-creatie en co-productie tussen begeleiders en de deelnemende jongeren vormt SPOT een veilige plek waar de jongeren zich vrij voelen om hun identiteit te ontdekken en de ruimte krijgen en ervaren om zich verder creatief te ontwikkelen. SPOT voorziet in een behoefte van (kwetsbare) jongeren, zet hen in hun kracht en laat vallende sterren weer stralen.

Een belangrijke aanbeveling is dan ook om SPOT duurzaam aan te bieden. Om SPOT ook in de toekomst goed te laten aansluiten bij de doelgroep, is een tweede aanbeveling om wensen en behoeften vanuit de doelgroep regelmatig methodisch te inventariseren, te evalueren en indien mogelijk te integreren in het aanbod. Met betrekking tot een mogelijk vervolgonderzoek komen we tot de volgende aanbevelingen: ook de preventieve kant van SPOT belichten (1), de langere termijneffecten van SPOT onderzoeken (2) en systematischer de sociale omgeving van jongeren te betrekken (3). Dit kan door meer jongeren langer te volgen, vanaf het begin bij SPOT evenals na SPOT om zicht te krijgen in hoe en waar de jongeren zich verder ontwikkelen.

“Je maakt iets in zo'n 2 uur en dat laat je aan anderen zien of het ze ervaren.”

Dankwoord

“Maar wat we bij SPOT merken is dat als je die mensen wat aandacht geeft en je gaat echt luisteren dat wij ook echt heel veel te bieden hebben. Dat zie je 1, 2, 3 aan de buitenkant niet want het gaat slecht met ons en we voelen ons vaak niet gehoord. Maar als we de kans krijgen om onszelf te zijn dan hebben wij zoveel te bieden”.

Aldus deelnemer Rik, 2023

Dát is ook wat we als onderzoekers zien: jongeren die bij SPOT zichzelf zijn, hun talenten ontwikkelen en durven experimenteren met allerlei kunstvormen. En het leuk hebben met elkaar. Zij hebben ons veel te bieden en we zijn hen dankbaar voor hun openheid en de bereidheid om ons als onderzoekers mee te laten lopen. De verhalen van de jongeren, voor én achter de schermen, in allerlei kunstvormen hebben ons geraakt! Hiervoor willen we hen danken. Specifiek willen we hier deelnemer Rik en ervaringsdeskundige Nathalie danken voor het meelesen van deze eindrapportage en hun feedback hierop, zoals:

“De ervaringen uit de interviews zijn goed gerapporteerd en zorgen naast de kwantitatieve analyse voor een soort ‘tastbaarheid’ van het effect van SPOT, het vult elkaar aan”

“Het verslag is, volgens ons, duidelijk leesbaar en toegankelijk, voor zowel mensen met een wetenschappelijke achtergrond als mensen die dat niet hebben.”

En, hoewel wij als onderzoekers beroepsmatig graag het laatste woord hebben gunnen we het de jongeren uiteraard zelf. Zij staan bij SPOT en dit onderzoek centraal. Het gaat tenslotte om hun ervaringskennis!

Met onderstaande quote vatten zij de impact van SPOT het meest treffend samen:

“Je moet er echt bij zijn, het zelf zien om het ook te geloven.”

Bijlagen

Bronverwijzingen

¹Projectplan 'SPOT, Jongeren ontdekken hun creatief talent', september 2020

²Projectplan SPOT21, Artiance Centrum voor de Kunsten

³Anthony, W. A. (1993). Recovery from mental illness: the guiding vision of the mental health system in the 1990s. *Psychosocial rehabilitation Journal*, 16, 11-23.

⁴<https://www.artiance.nl/Specials/spot/>

⁵<https://theaternadedam.nl/voorstelling/hoop/>

⁶<https://www.rivm.nl/gezondheidsonderzoek-covid-19/kwartaalonderzoek-jongeren/mentale-gezondheid>

⁷Aalbers, S., Fusar-Poli, L., Freeman, R. E., Spreen, M., Ket, J. C., Vink, A. C., Maratos, A., Crawford, M., Chen, X. J., & Gold, C. (2017). Music therapy for depression. The Cochrane database of systematic reviews, 11, CD004517. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD004517.pub3>

⁸Yuan, Z., Li, B., Ye, X., & Zhu, X. (2021). Systematic review and meta-analysis of the effects of group painting therapy on the negative emotions of depressed adolescent patients. *Annals of palliative medicine*, 10, 10744–10755. <https://doi.org/10.21037/apm-21-2474>

⁹Stuckey, H.L., & Nobel, J. (2010). The connection between art, healing and public health: A review of current literature. *American Journal of Public Health*, 100, 254–263. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2008.156497>

¹⁰Csikszentmihalyi, M. (1996). Creativity. New York: Harper Perennial.

¹¹Csikszentmihalyi, M. & Hunter, J.P. (2003). Happiness in everyday life: the use of experience sampling. *Journal of Happiness Studies*, 4, 185-199. <https://doi.org/10.1023/A:1024409732742>

¹²Sandmire, D.A., Gorham, S.R., Rankin, N.E., Grimm, D.R. (2012). The influence of art making on anxiety: a pilot stud. *Art Therapy*, 29, 68-73. <https://doi.org/10.1080/07421656.2012.683748>

¹³Conner, T. S., DeYoung C. G., & Silvia P. J. (2017). Everyday creative activity as a path to flourishing. *Journal of Positive Psychology*. <http://dx.doi.org/10.1080/17439760.2016.1257049>

¹⁴ Uhlig, S., Jansen, E., & Scherder, E. (2018). "Being a bully isn't very cool...": Rap & Sing music therapy for enhanced emotional self-regulation in an adolescent school setting – a randomized controlled trial. *Psychology of Music*, 46, 568-287.

<https://doi.org/10.1177/0305735617719154>

¹⁵ Moula, Z., Powell, J., & Karkou, V. (2020). An investigation of the effectiveness of arts therapies interventions on measures of quality of life and wellbeing: a pilot randomized controlled study in primary schools. *Frontiers in Psychology*, 11, 1-17.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.586134>

¹⁶ Williams J, Leamy M, Bird V, et al. Development and evaluation of the INSPIRE measure of staff support for personal recovery. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*. 2015;50(5):777-786. doi:10.1007/s00127-014-0983-0

¹⁷ Kidscreen Group (2006). The KIDSCREEN questionnaires, Quality of life questionnaires for children and adolescents, Handbook. Lengerich: Papst Science Publisher.

Gebruikte vragenlijsten

Alle vragen en een samenvatting van de antwoorden van de 37 invullers op basis van het voor hen 1^e invulmoment.

Alle vragen over mentaal welzijn		M (Range)	% negatieve score (≤ 2)
Vragen uit Kidscreen 27 – gevoelens en zelfbeeld + aanvullend			
Antwoordopties: nooit (1), bijna nooit (2), soms (3), vaak (4), altijd (5).			
1.	Vond je je leven de afgelopen week fijn?	3.1 (1-4)	16%
2.	Ben je de afgelopen week in een goed humeur geweest?	3.1 (2-4)	22%
3.	Heb je de afgelopen week plezier gehad?	3.3 (1-4)	11%
4.	Heb je je de afgelopen week verdrietig gevoeld?	2.5 (1-4)	54%
5.	Heb je je de afgelopen week zo naar gevoeld dat je helemaal niets wilde doen?	2.8 (1-5)	54%
6.	Heb je je de afgelopen week eenzaam gevoeld?	3.0 (1-5)	35%
7.	Ben je de afgelopen week tevreden met jezelf geweest?	2.9 (1-4)	38%
8.	Heb je de afgelopen week genoeg energie gehad?	2.7 (1-4)	35%
9.	Heb je je de afgelopen week fit en gezond gevoeld?	2.6 (1-5)	40%
10.	Heb je de afgelopen week plezier gehad met vrienden?	3.5 (2-5)	11%
11.	Heb je je de afgelopen week goed kunnen concentreren in situaties waarin dat belangrijk was (school/studie/werk)*?	3.0 (1-5) (N =34)	29%
12.	Heb je het de afgelopen week naar je zin gehad op school? (of op je studie, of op je werk)* * Als je op dit moment niet naar school gaat, een studie volgt of werkt, sla dan deze 2 vragen over.	2.7 (1-4) (N = 32)	44%
13.	Heeft de Corona-pandemie en de maatregelen invloed gehad op hoe je deze week voelde?	13% negatieve invloed	
14.	Heeft je deelname aan SPOT en je ervaringen bij SPOT invloed gehad op hoe je je deze weke voelde?	75% positieve invloed	
Stellingen over je leven in het algemeen			
Antwoordopties: helemaal niet (1), niet veel (2), een beetje (3), veel (4), heel veel (5)			
15.	Ik voel me gesteund door andere mensen.	3.4 (1-5)	22%
16.	Ik heb hoop en dromen voor de toekomst.	3.2 (1-5)	35%
17.	Ik voel me goed over mezelf.	2.8 (1-5)	35%

18.	Ik doe dingen die voor mij van belang zijn.	3.7 (3-5)	0%
19.	Ik heb grip op mijn leven.	2.7 (1-4)	38%
20.	Zijn er de afgelopen week nog bijzonderheden geweest waardoor deze week anders was dan andere weken? (bijvoorbeeld door ziekte, vakantie en/of een ingrijpende gebeurtenis)	60% nee 40% ja	

Alle vragen over ervaringen bij SPOT		M (Range)	% eens met stelling (score ≥ 4)
<i>Interne consistentie (Cronbachs α) ervaringsvragen: .88</i>			
Stellingen over ervaringen bij SPOT zelf			
1.	Ik word bij SPOT gestimuleerd in mijn creativiteit.	4.2 (3-5)	92%
2.	Ik krijg inspiratie bij SPOT.	4.0 (3-5)	81%
3.	Ik vind het gezellig bij SPOT.	4.5 (3-5)	97%
4.	Ik voel me veilig en geaccepteerd bij SPOT.	4.4 (2-5)	89%
5.	Ik voel me deel van de groep bij SPOT.	4.0 (2-5)	76%
6.	Ik kan mezelf zijn bij SPOT.	4.4 (3-5)	86%
7.	SPOT is voor mij een soort uitlaatklep.	3.6 (1-5)	62%
Stellingen over SPOT in jouw leven			
8.	SPOT inspireert mij om ook op andere momenten in de week (buiten SPOT) om me te richten op Kunsten.	3.6 (2-5)	51%
9.	SPOT motiveert mij in het algemeen om actiever te worden.	3.7 (2-5)	51%
10.	Ik heb nieuwe vrienden gemaakt bij SPOT.	3.4 (1-5)	51%
11.	Ik heb nieuwe kanten of talenten van mezelf ontdekt door SPOT.	3.4 (1-5)	49%
12.	Ik heb (meer) zelfvertrouwen gekregen door SPOT.	3.1 (1-5)	35%
13.	Door SPOT doe of kan ik nu dingen die ik eerder niet deed of kon.	3.0 (1-5)	35%
14.	SPOT is voor mij een opstapje om nieuwe uitdagingen aan te gaan op meerdere levensgebieden.	3.3 (1-5)	51%
15.	SPOT is voor mij een veilige plek om op terug te kunnen vallen.	4.0 (2-5)	73%

16.	Geef op een schaal van 1-10 aan in hoeverre je in het algemeen prestatiedruk voelt als je iets doet of maakt	7.5 (1-10)	54 % score boven 7
17.	Is dit bij SPOT anders of hetzelfde? Geef weer aan in hoeverre je prestatiedruk voelt, maar denk nu alleen aan SPOT	4.7 (1-10)	11 % score boven 7

Topiclijst met items

Inventarisatie tijdens de voorbereidende brainstormsessies op 29 oktober 2021: de top 7

Wat is het 1e dat er bij je opkomt als jij aan SPOT denkt?	Wat betekent SPOT voor jou?
Veilig	Je kan je zelf zijn; Gelijk voelen aan anderen; LGBTQI+, Geen oordeel; "SPOT is de 1e plek ooit waar ik niet word buitengesloten omdat ik afwezig ben of dingen niet leuk vind"; Jezelf zijn; Veilige plek; Hulp; Inclusief; Thuis; Een plek om op terug te vallen; Steun; Mezelf zijn
Gezellige club/sfeer	Muziek; Samen; Sociale contacten; Nieuwe mensen leren kennen; Vrienden; Behulpzaam; Koffie/thee/lekkers; Leuke mensen; Acceptatie; Eenheid; Mentaal onstabiel, maar gezellig; Vriendschappen; Groep; Lieve mensen
Stimulerend/uitdagerend	Stimulerend; Iedere week uitkijken naar het uitbeeld spel; "Door SPOT vind ik dingen leuk omdat ik gestimuleerd word"; Vrijheid; Groei; Leerproces; Ervaringsdeskundigheid toepassen; Jongeren lekker in hun vel zien en brengen; Sterke kanten ontwikkelen; Portfolio bouwen; Zelf ontdekken; Zelf vertrouwen
Creativiteit	Inspiratie; Tekenend, Muziek maken Schilderen, Nieuwe dingen doen; Heeft mijn creativiteit weer tot leven gebracht; Creëren; Creatief kunnen uiten; Gemotiveerd worden om creatief bezig te zijn.
Een nieuw dagdoel/structuur	Therapeutisch; Reden om op de staan; Kijk meer uit naar de week; Stemming verbetert; Minder depressief; Ritme; Stabiliteit; Routine
Fun/Blij	Goede stemming; Positieve vibes; Positief; Stress even vergeten; Welkom Theater; Leuk; Actief, Bezigt; Lachen; Humor; Rust en Plezier; Uitleven
Leerzaam	Cultuur snuiven; Dingen uitproberen; Les; Kunst

SPOT onderzoek gedeeld

We vinden het belangrijk om bekendheid te geven aan SPOT en te horen over vergelijkbare initiatieven in binnen- en buitenland. Zo hopen we ook anderen te inspireren die met projecten bezig zijn die lijken op SPOT en van hun ervaringen te kunnen leren. Om die reden hebben we tijdens en na afloop van het onderzoek de kans gegrepen om op verschillende plekken iets over SPOT te kunnen vertellen en in gesprek te gaan met geïnteresseerden.

71

2022

SPOT presentatie: Enmesh Congres, Tel Aviv

SPOT posterpresentatie: IIMHL/GLE Dublin

2023

SPOT workshop: NVvP te Maastricht

SPOT posterpresentatie, NvvP te Maastricht

Webinar voor professionals GGZ Noord-Holland-Noord via FIT kenniscafé

Presentatie SPOT op Symposium 'Tratamiento assertive comunitario en Salud' (ACT congres te Avilés, Spanje)

SPOT workshop EOAF Leuven

De partners bij SPOT als project

Artiance, Centrum voor de Kunsten Alkmaar

Bij Artiance worden lessen gegeven en

projecten ontwikkeld op het gebied van dans, theater, muziek en beeldend. Er wordt gewerkt met Kunstvakdocenten. Naast de lessen en projecten in de vrije tijd is Artiance ook te vinden op de scholen binnen en buiten Alkmaar met Kunst projecten en voorstellingen. Al geruime tijd is ook het sociale domein een belangrijk domein voor Artiance. Binnen dit domein worden diverse projecten ontwikkeld waarin de Kunsten als middel worden ingezet. Zie <https://www.artiance.nl/>

De Hoofdzaak

De Hoofdzaak is een zelfregie- en herstelorganisatie

voor en door mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten in Noord-Holland. Zij streeft naar een inclusieve samenleving waarin mensen met een psychische kwetsbaarheid door deelname aan herstelactiviteiten erbij horen en kunnen meedoen, kunnen herstellen en perspectief hebben. Zo worden er bijvoorbeeld jongeren opgeleid om hun levenservaring in te kunnen zetten. De hoofdzaak was alleen betrokken bij de opzet van SPOT.

GGZ Noord-Holland-Noord

Een grote partner van SPOT, vanaf het prille begin van SPOT, is GGZ NHN Jeugd & Gezin. Zij meent dat herstel om meer gaat dan het genezen of verminderen van symptomen en gelooft dat SPOT van grote toegevoegde waarde bij herstel kan zijn. GGZ NHN doet vanuit haar expertise onderzoek naar de impact van diensten en projecten op zowel preventie als op herstel. Zie <https://www.ggz-nhn.nl/jeugd & gezin>

Andere samenwerkingspartners

Naast deze partners is er contact en samenwerking met:

- Jongerenwerk LINK, met name om bekendheid te geven aan SPOT als project en de activiteiten richting jongeren
- Het onderwijs, via VSO en VO komen er aanvragen voor jongeren die vastlopen
- Gemeente Alkmaar, Centrum Jeugd en Gezin, ook hieruit volgen doorverwijzingen
- Kunstenaars in Alkmaar, zij worden als gastdocent benaderd.

De partners bij het SPOT onderzoeksproject

Vanuit **GGZ Noord-Holland-Noord** heeft de FIT Academy een adviserende rol en de afdeling onderzoek & zorgevaluatie een uitvoerende rol

Het **Centre for Urban Mental Health (UMH)** is subsidieverlener voor het SPOT onderzoek. Het UMH kent een samenwerkingsverband met de Universiteit van Amsterdam (UvA) en heeft als doel nieuwe wegen te ontrafelen om de stedelijke geestelijke gezondheid te verbeteren, rekening houdend met de complexiteit en dynamiek van psychische problemen en psychische stoornissen in een stedelijke omgeving. Zie:

<https://www.centreforurbanmentalhealth.com/>

Het **User Research Centre (URC)** heeft een uitvoerende rol bij het SPOT onderzoek. Het URC is een onderzoeksnetwerk van, voor, over en met ervaringsdeskundigen. Het netwerk is behalve een onderzoekscentrum ook een adviescentrum en steunpunt voor gebruikers. Onderzoekresultaten worden daarbij benut om belanghebbenden te adviseren en het werkveld te verbeteren. Ook zet het URC zich in om producten en diensten te innoveren en ondersteuning te bieden bij implementatievraagstukken.

Rebuilding confidence

Exploring talents

Empowered by SPOT